

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

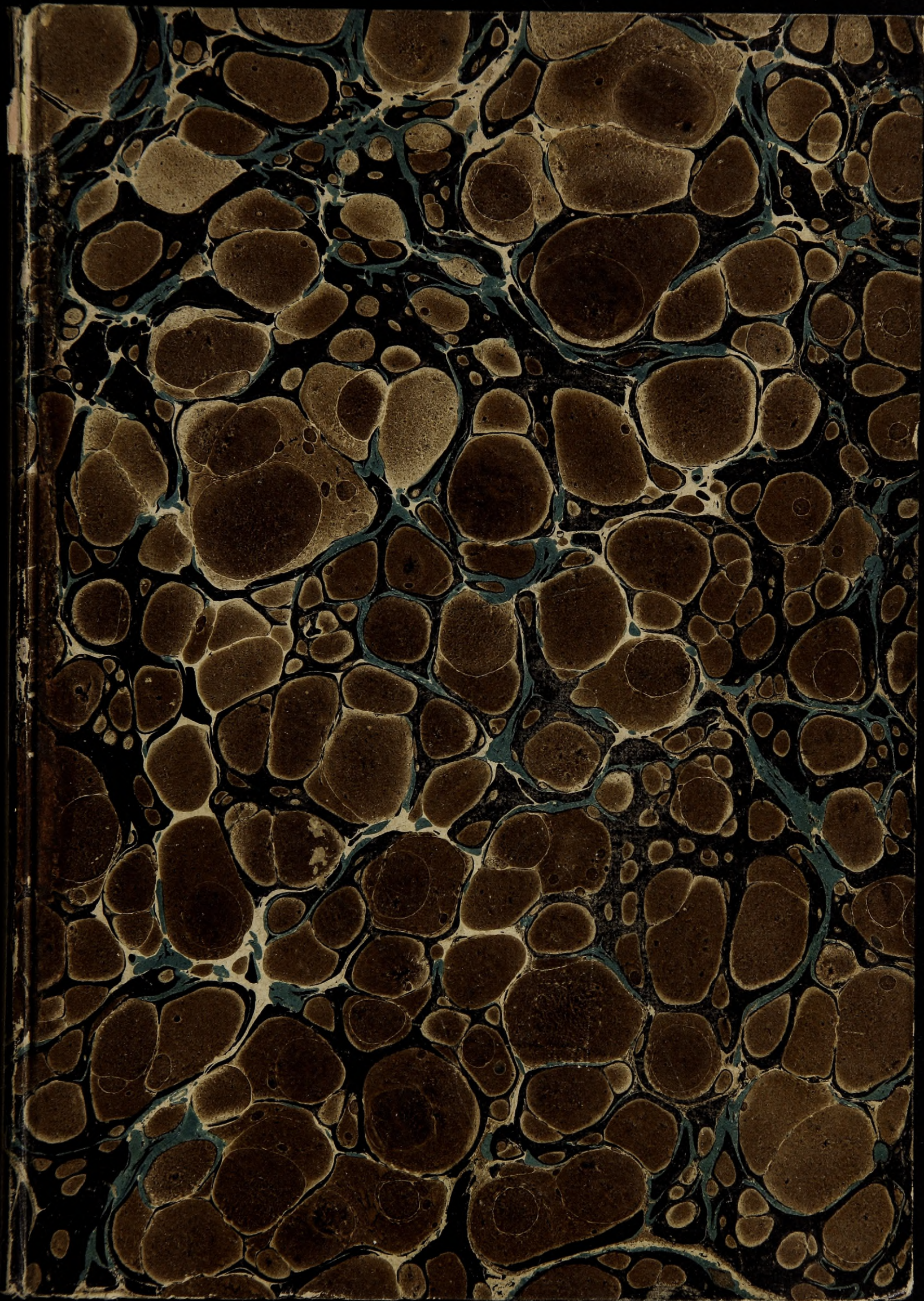
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

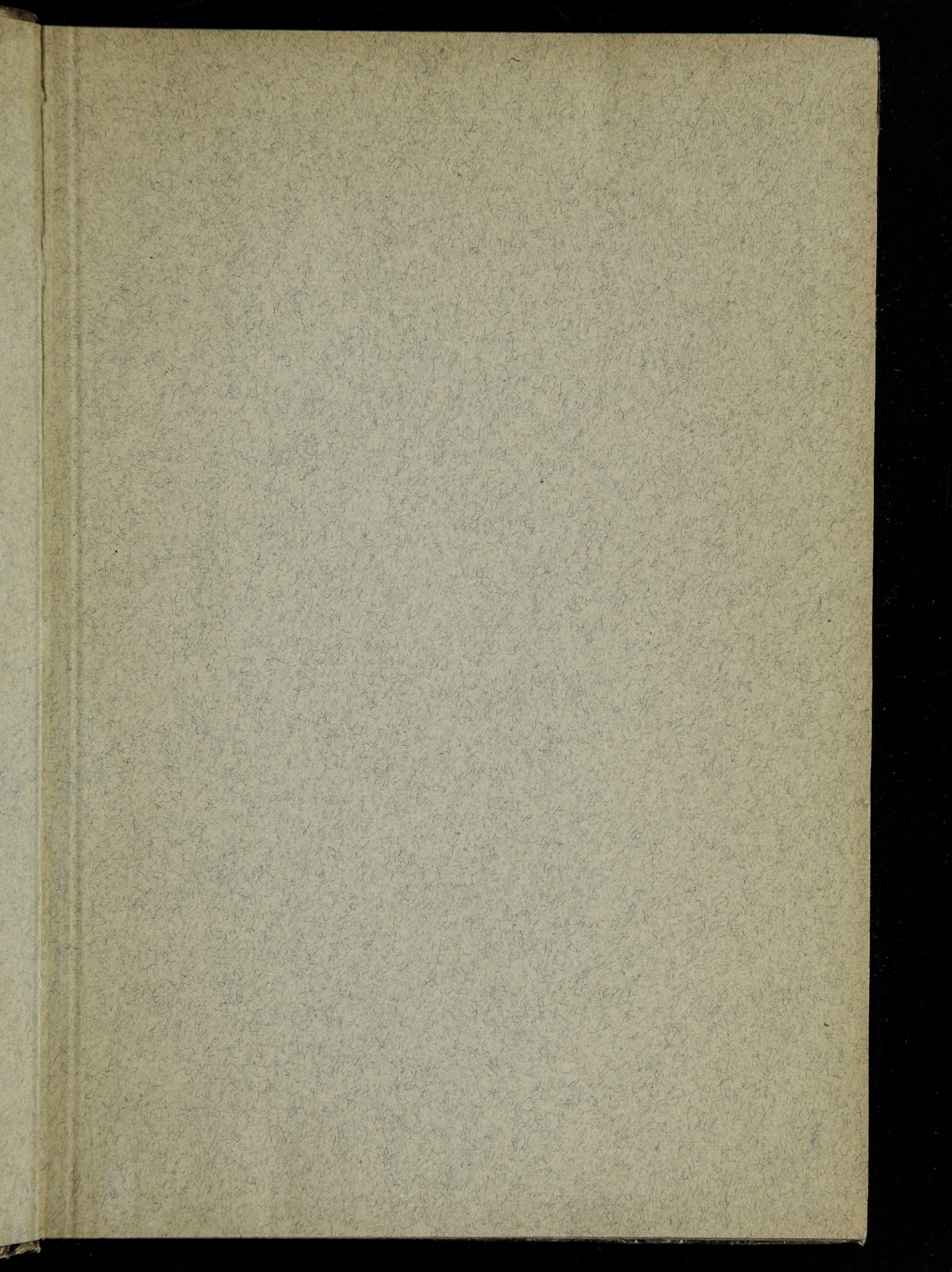
LUNDS
UNIVERSITET

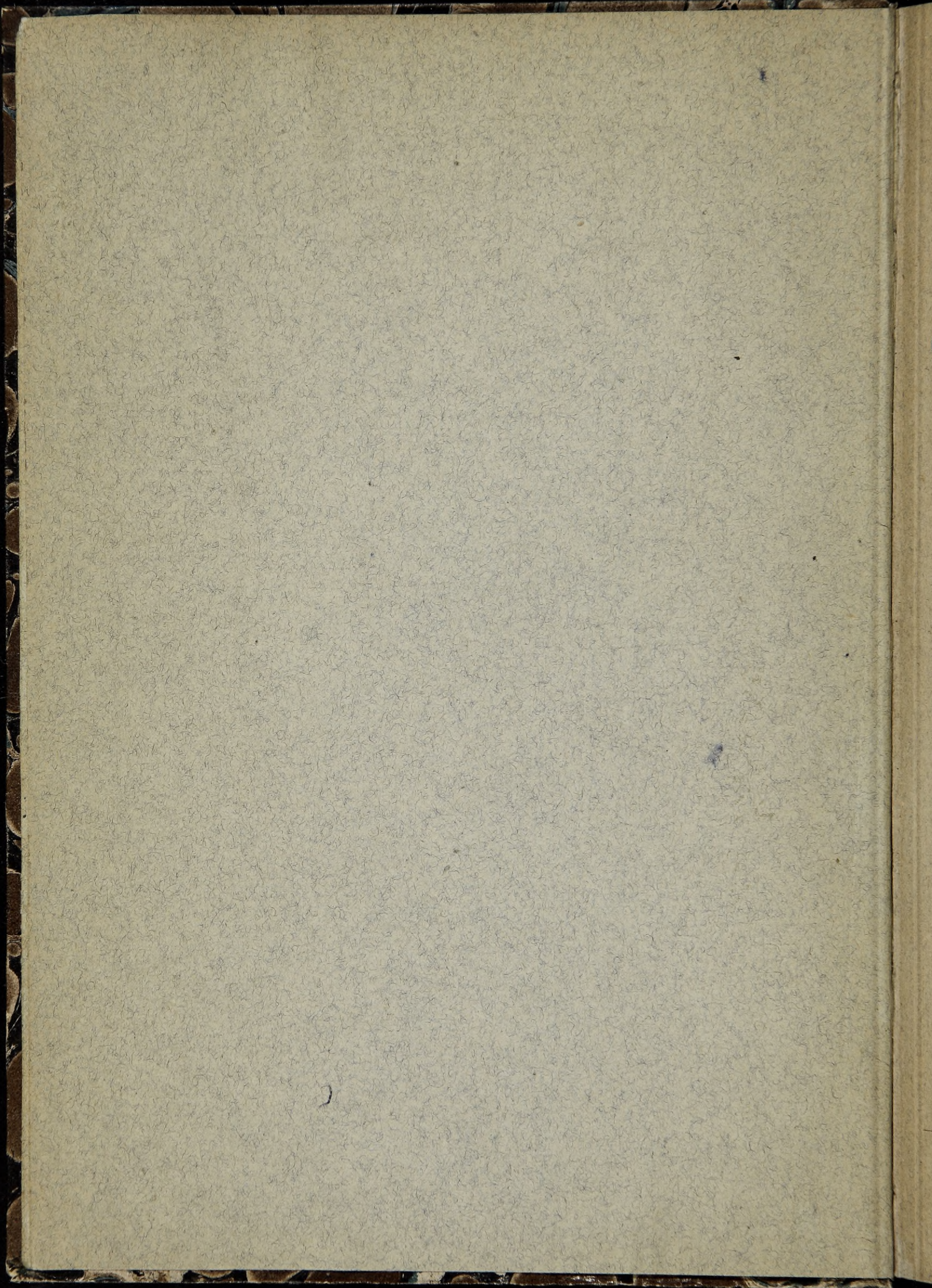

UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.
Po.

Ernst Wallmark

Från Ungdomstid —

Vid Höstetid

— ❁ Rytmer och Rim ❁ —

Stockholm
J. Beckmans förlag.

Pris: 2 Kronor.

b. tel. 1917

1917

1917

1917

FRÅN UNGDOMSTID — VID HÖSTETID

RYTMER OCH RIM

AF

ERNST WALLMARK

21.

STOCKHOLM,
J. BECKMANS FÖRLAG,
1887.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1887.

MIN GAMLE VÄN OCH GYNNARE

F. D. GROSSHANDLAREN M. M.

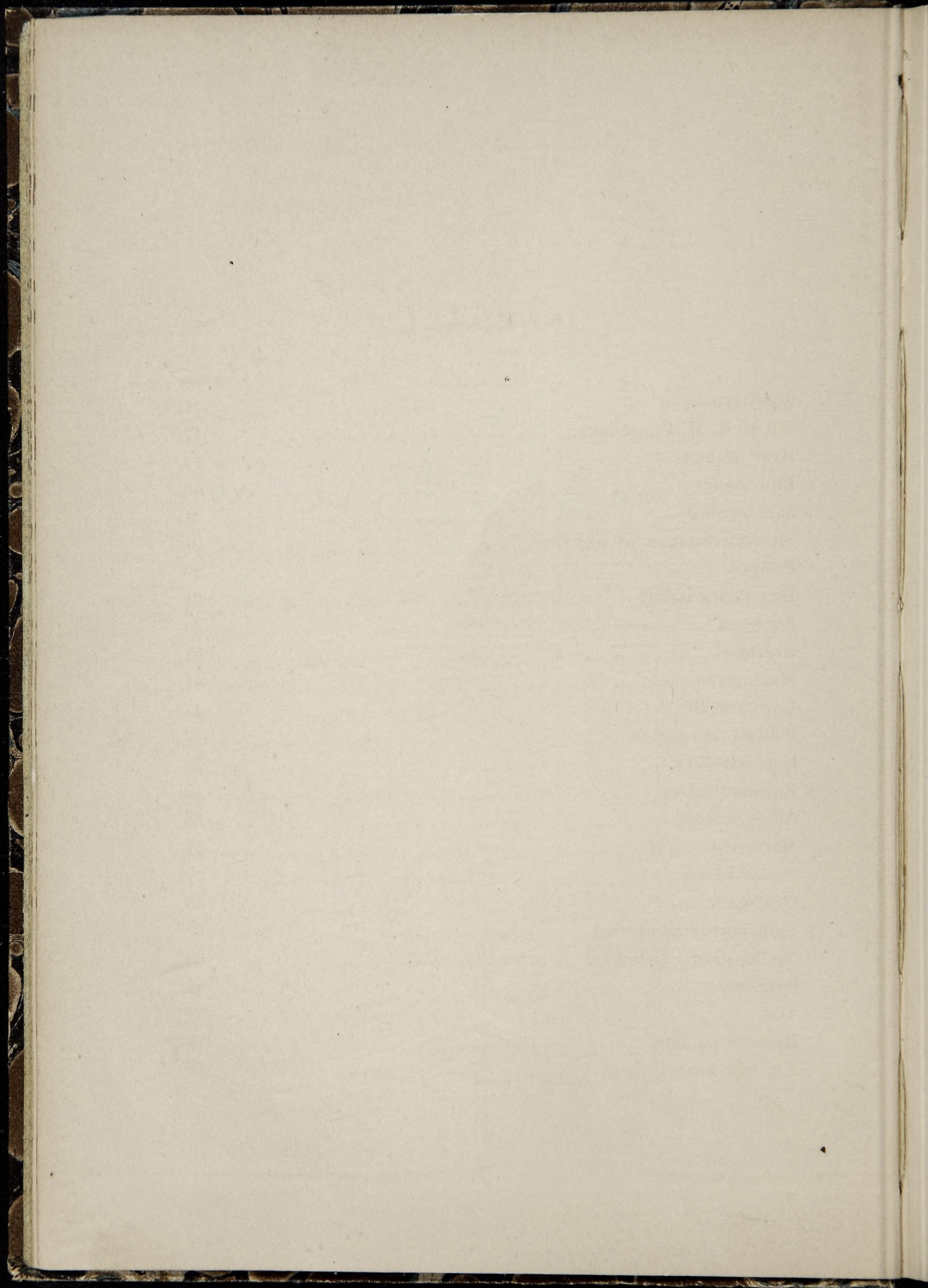
GUSTAF BESKOW

TILLEGNAS DESSA BLAD

MED TILLGIFVENHET OCH TACKSAMHET

AF

FÖRFATTAREN.

INNEHÅLL.

	Sid.
Söndagsmorgon	1.
Till H. K. H. Prins Oscar	11.
Hvar är hon?	14.
Blid vinter	18.
Min blomma	21.
En vintermorgon på Norrbro	24.
Hymn	29.
Den första lärkan	31.
Ett band	35.
Svärmeri	37.
Maningsrop	41.
I vinterqväll	45.
Flickan och lärkan	47.
Getvakterskan	50.
Ziguenarflickan	52.
Allhelgonadag	55.
Martyrens farväl	57.
Moderskärlek	60.
Örnjägarn	62.
Sjömannens hemkomst	65.
Bröllopfärd i Österåker	68.
Bacchanal.	71.
Visa	72.
Ombord på Ran	74.
Till min brud	79.

	Sid.
Kapprodden	82.
Den gamle spelmannen	86.
Kantat vid minnesfesten öfver Shakespeare	89.
Fest-Kantat	93.

Tal och föredrag vid skilda tillfällen.

Vid Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Oscar Gustaf Adolfs emottagande i Svea-Orden	101.
Tal vid ett guldbrylllop	104.
Till Harmoniska Sällskapets damer	110.
Vid Oscar de Wahls graf	112.
Vid skålen för Krigsrådet och Riddaren E. Dahlgvist	115.
Vid skålen för qvinnan!	117.
Vid skålen för brudtärnorna	119.
Drakarnes längtan	123.
Till tärnor och marskalkar	126.

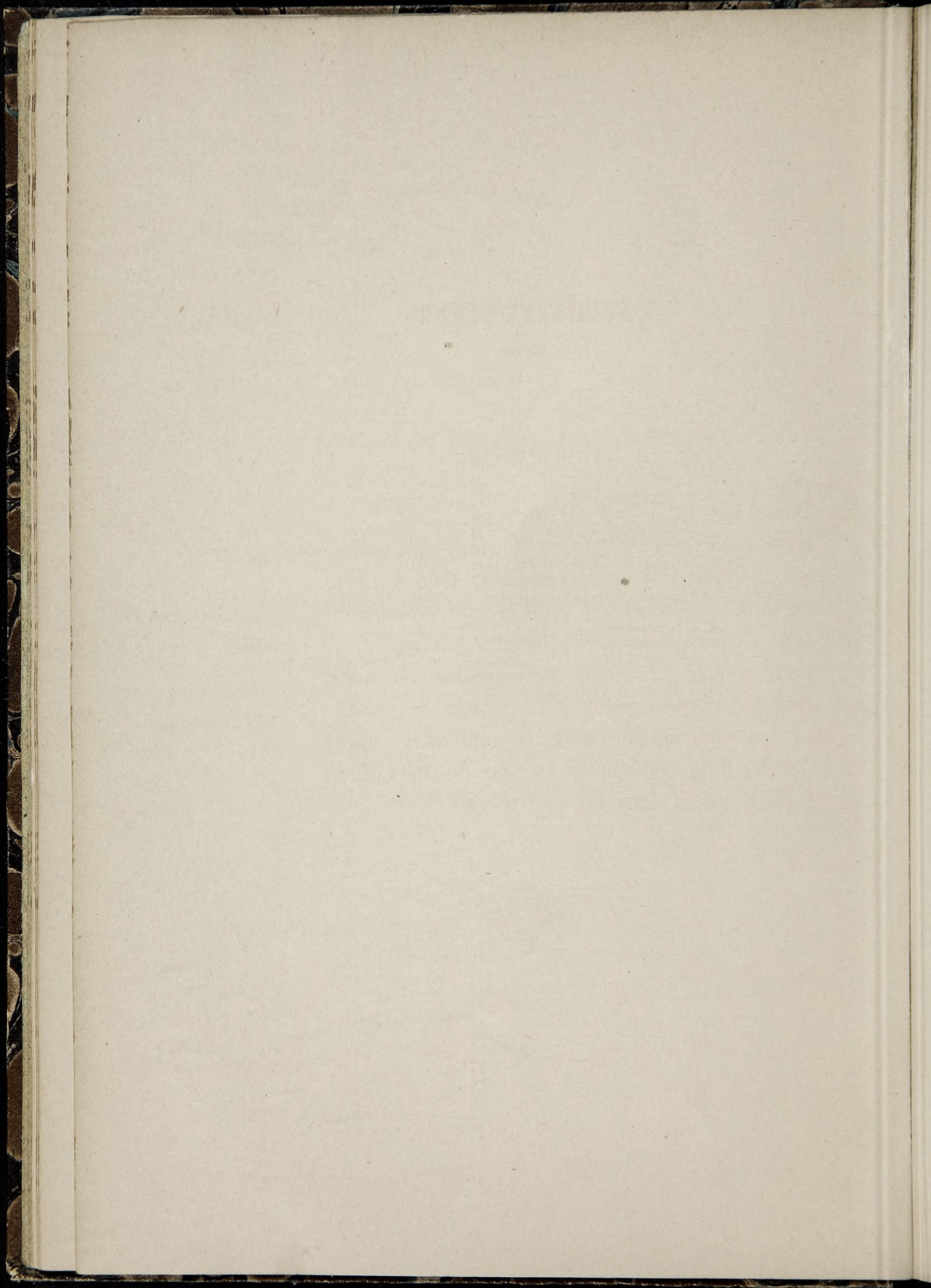
Texter till musik, öfversättningar och efterbildningar.

Musiken	131.
De begge Grenadiererne	133.
Fiskaren	136.
Soldaten	138.
En moders bön	140.
Hoppet	142.
Jag dig helsar mitt sköna Sorrent	144.
Ringaren	146.
Det allra bästa	148.

Alltse'n jag diktens språk begynte stamma,
Jag lät min lyra klinga många gånger;
Åt andra gaf jag mina muntra sånger,
Behöll dock för mig sjelf de allvarsamma.
Att låta glädjens friska källsprång strömma
I »nyttans» tid bör ingen omildt döma;
För deras skull, som derfor hörts mig klandra,
Jag vill dock nu de glada visor gömma;
Månn' någon fins som bryr sig om de andra?

E.

Söndagsmorgon.

(1857.)

Introduction.

Dieu! que la source est immense
D'ou coule tant de vie, ou rentrent tant de morts!
Que perçant l'oeil qui porte à de telle distance!
Qu'infini le regard qui veille à tant de sorts!
Que d'amour dans ton sein pour embrasser ces mondes,
Pour couvrir de si loin ces poussières fécondes,
Descendre aussi puissant des soleils au ciron!
Et comment supporter l'éclat dont tu te voiles?
Comment te contempler au jour de tes étoiles,
Dieu si grand dans un seul rayon?!

LAMARTINE.

Tema.

Det är Söndag! Tempelklockan kallar
Mig till bön. Jag hör de dofva slagen
Genom rymden majestätiskt dallra,
Och på fria vingar höjes anden
Upp till ljusets salar, der æoner
Spela skaparns lofsång på sin orgel.
Tyst! Jag tycker mig förnimma bruset
Ifrån tusen sinom tusen harpor,
Som i väldiga ackorder gjuta
Sina klara harmonier samman,
Och i ödmjuk bäfvan menskohjertat
Faller bedjande vid Herrans altar.
Se — för flägten af den Högstes anda
Jordens villande och tomma bländverk
Lik ett stoftgrand falla och förintas.
»Frid i himlens stjernuppfyllda rymder,
Frid och tröst, välsignelse på jorden»
Bjuder Herran på sin helga sabbath!
Hatet stillas inom upprördt sinne,
Oron tystnar vid de milda ljuden,
Och den bleka sorgen, som med tårar
Räknar tröslös hvarje korn, som rinner

Ned ur tidens timglas — byter drägten
Och vid ljudet af serafers harpor
Ler och glömmer sina klagosånger.
Så står verksamhetens drifhjul stilla
För en stund; kring vida nejden råder
Blott en andaktsfull, en helig tystnad,
Och på skilda vägar fromma skaror
Nalkas högtidsklädda tempelporten
För att Gud sitt hjertas offer bringa.

Du som dagen i sin bruddrägt smyckar
Och som höljer nattens mörka mantel
Omkring menskohvimlet! Du som skickar
Ljuset, lifvet eller dödens hvila
Med din vink allsmäktigt ned till jorden!
Dig jag kallar, Evige derofvan!
Blicka ned till mig från faderstronen,
Sänd, o sänd ifrån all sannings källa
Blott en stråle ned uti min själ!
Lär mig bedja, älska, tro, försaka;
Skänk mig ledning uppå villsam stig,
Och när se'n Du tar det lån tillbaka,
Som med lifvet Du har lemnat mig,
Låt min ande, ifrån synden fri,
Nalkas Dig i ljus och harmoni!

I.

Jag hör ibland en mächtig röst mig mana
Till diktens lek; den frid och tröst mig bringar,
Och anden lyfter sina lätta vingar
Och tycks sitt hem långt ofvan jorden ana.

Ej ögats blick kan dit sig vägen bana,
Men ack, när rösten i mitt inre klingar,
Min tanke sig i helig andakt svingar
Ur stoftet dit att efter ljuset spana.

Så — att min själ från hemmet ej må vika —
Om jag af Gud fått sångens himlagåfva,
Så skön, men — ack! — så brännande tillika,

Då må jag ock, lik fogeln, honom lofva
Med tankar rena och med känslor rika.
Mitt mål det blifve! Må jag det ej svika!

II.

Men hvad är Gud? Hvad må jag honom kalla?
En evig lag för andarne och tingen,
Den länk som börjar och som slutar ringen
Af väsenden, hvars lof kring honom skalla?

Han ser hur slägten stiga upp och falla
Men tidens vexling är för honom ingen! —
I menskors barn! Hvad mer då om I fingen
En gnista lif? — I ären maskar alla!

Ty blött en fläkt — och gnistan har förbrunnit,
Er lefnads ståt i glömskans natt försvunnit,
Och all er storhet är en skugga vorden!

Hvi yfvens I och talen stolta orden?
Den, som i dag till magt och ära hunnit,
Kanske i morgon gömmer honom jorden!

III.

Gud! Hvar finnes du»? Min känsla frågar,
Och svaret oro i mitt hjerta väcker;
Den slöja, som ditt väsende betäcker,
En menskotanke icke lyfta vågar.

Ty hvarje gång, när så mig längtan plågar
Att se hur vidt min tankes synkrets räcker,
Jag når en verld, hvars klarhet mig förskräcker,
Och endast måttet af min ringhet rågar.

Skall jag väl söka dig i himlens salar,
Der stjernelågorna kring rymder vida
Sin klara glans i nattens stillhet sprida?

Nej! här på jorden, bland de skumma dalar,
Der menskor äflas, fröjdas eller lida,
Din stämma redan i hvart väsen talar.

IV.

Dig ser jag i hvar knopp, som vårligt sväller,
Dig i hvar våg, som strandens klippa sköljer,
Förutan dig, hvar än din magt du döljer —
Jag finnes icke, men — förgås ej heller.

Ty inom mig du fins. Hvarthän jag ställer
Min lefnads färd, ditt öga städs mig följer;
Ja, hvarje uppsåt, som ännu sig höljer
I tankens natt, ditt domslut redan faller!

Jag är din del — ett solgrand af din anda,
En ringa ljusatom, som måst försena
Sitt hem en tid att sig med stoftet blanda.

Men ack, för mig skall ock den dag sig randa
Då du skall guldets ifrån slagget rena
Och mig med dig i evighet förena!

V.

Men innan dess jag har att verka, strida,
Mitt hjertas halt, min tankes spännkraft öfva,
I sorgens skola mina känslor pröfva
Och så mitt mål med stilla hopp förbida.

Bli mina dagar icke alltid blida,
Skall vinterfrost min lyckas blom mig rövva —
Hvad är det mer? Det må mig ej bedröfva;
Ej ständig dag upplyser rymden vida!

På sommar kommer höst, på vinter våren
Med sina blommor, sina fogelsånger;
Och under lifvets lopp — hur många gånger!

Så skifta våra öden liksom åren;
På lycka följer sorg, på njutning ånger,
Och nöd går ofta rikedom i spåren.

VI.

Hur än du hvälfver mina lefnadsöden,
Du Evige! Jag på din dom ej klagar;
Min tröst du är i pröfningarnes dagar,
Min gyllne rikdom vare du i nöden!

Om hoppets flamma brinner ned till glöden,
Om tviflets magt mitt hjertas tro försvagar,
Jag vet ändå — du älskar fast du agar,
Och skynda ögat skall se klart i döden.

Försoningslöftet är den profetia,
Som du i kärlek har för menskan skrifvit:
Att utur synden hennes själ befria.

Jag tror på det, och ödmjuk som Maria
Vid Jesu graf när han förklarad blifvit,
Jag tackar dig för att du det mig gifvit.

VII.

Du tid som kommer! Hvad skall du mig bära?
Männ' glädje eller sorg? Helt säkert båda!
Jag vet det icke! — Herren Gud må råda
För mina dagar och min väg mig lära! —

Jag söker icke rikdom eller ära,
Vill ej min tro för menskोगunst förråda,
Men — med hvad Gud vill mig en gång benåda
Städs vara nöjd — och mera ej begära.

Så skall jag ega under lifvets villa
Ett trofast hopp och ej min själ förspilla
Bland menskors små och afundsamma strider;

Och se'n till slut — när det mot qvällen lider,
Skall jag få gömmas som de andra stilla
I grafvens sköte och få ro omsider.

Till H. K. H. Prins Oscar.

(Dagen efter den 20 December 1857.)

Jag stod i går afton och hörde din sång,
Om hafvet kring fädernejorden,
Jag gladdes åt andan i tonernas gång,
Åt kraften i manliga orden,
Det var som jag stått invid bränningens rand
Och lyssnat till ljuden på skummande strand
»När böljorna slå emot skären».

Den sången, den väckt inom bäfvande barm
Till dallring en sträng i mitt sinne!
Hur blef ej min känsla så liflig, så varm
Vid frejdade bragdernas minne!
Det minne som ej skall i Norden förgå
Så länge de snöhöljda fjällarne stå
»Och böljorna slå emot skären».

Säg var det en maning, som vinden dig gaf,
Som hann dig deruppe vid tronen,
Som väckte din längtan till blånande haf
Och stämde den klangfulla tonen?
Säg är det väl helst ifrån gungande stäf
Du skådar mot stranden på nigande säf
»När böljorna slå emot skären»?

Ditt välkända drakskepp, du sångare god,
Må stolt omkring verldshafvet vagga,
Och när eller fjerran du hisse med mod
Vår svenska, vår ärliga flagga!
Blir tiden dig lång har du lyran ombord
Och sjunger en sång om din älskade Nord,
»Der böljorna slå emot skären».

På vittra arenan att bryta en lans
I ridderlig täflan det gälde;
Du lade åsido din furstliga glans
Och okänd i leken dig stälde.
Och nu skall ditt minne i häfderna stå
Förenadt med sången om böljorna blå
»Så länge de slå emot skären».

Haf tack då för minnen från Östersjövåg!
Att smickra förstår ej min tunga,
Men hjertat blef varmt och min brist jag ej såg;
Min känsla mig tvang till att sjunga.
Jag glömde din krona, ditt furstliga namn,
Jag velat dig trycka så stolt i min famn
Lik böljan som slår emot skären.

Hvar är hon?

Filla fogel så snäll,
Som i sommarens qväll
Slår din drill på den gungande qvist,
På min fråga gif svar!
Säg hvar är hon, ack hvar?
Säg hvar såg du min älskade sist?

Säg mig, har du en gång
Med din qvittrande sång
Henne helsat på undangömd stig,
Och du sucken förnam,
Som ur hjertat bröt fram,
Och du bar ej den sucken till mig!

Och du hviskande vind,
Som i skuggande lind
Sväfvar svärmande sorglös och fri,
Hennes kind du väl smekt
Och med lockarne lekt
När du for hennes boning förbi?

Säg mig, har du då kysst
Hennes panna så tyst,
Och hon log, fastän bannade dig?
Men till slut hon dig bjöd
De små läpparnes glöd,
Och du bar dock ej kyssen till mig?

Lilla sprittande våg,
Som så glad i din håg
Kastar glittrande skummet mot land,
Har min flicka du sett?
Af ditt silfver du gett
Kanske skatt i den bländhvita hand?

Kanske har hon ibland
På din blommande strand
Gått och speglat sitt öga i dig!
Ack, den svärmande blick!
Var det du, som den fick
Och ej bar den som helsning till mig? —

Hennes blick liksom min
Kanske mötte den din
Der hon tankfull betraktade dig!
Men — du kommer, du går
Och du icke förstår,
Att den var hennes budskap till mig.

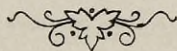
Så jag frågar ju allt
Som har lif och gestalt
Hvar hon är, men jag aldrig får svar,
Hvarken ja eller nej.
Kanske fins hon då ej!
Kanske endast en drömbild hon var!

Men när qvällen till slut
Breder stjerntäcket ut
Öfver villande, hvilande verld
Och när månen sitt ljus
Upp i Allfaders hus
Tänder tyst på den nattliga härd,

Då jag söker mitt svar
I hvar stjerna, som klar
Blickar neder med glittrande sken,
Men jag vinner ej mer,
Än hvad dagen mig ger,
Och hvad länge jag vetat alltre'n: —

Att en tanke hon är
För mitt hjerta så kär,
För mitt minne en leende dröm!
Men hvars fröjd innan kort
Från min syn flydde bort
Som en bölja på ilande ström!

Nu mig gäcker ej mer
Hvad i drömmen jag ser
Stundom hägra med tjusande glans;
Och från lyckliga dar
Är nu allt som fins kvar
Blott en blomma i saknadens krans.

Blid vinter.

(1858.)

I höstens dag jag tänkte så,
När allt var vått och grått:
»Säg, vinter, hvad du väntar på
Uti ditt hvita slott?
Skall icke snart din friska vind
Få susa kring min kind?

Hvi dröjer du så länge kvar
Der bakom nordens fjell
Och ej på stormens vingar far
Ut ur ditt frusna tjäll?
Se — ännu ligger tegen bar
Och band ej vågen har!

Dock — tiden gick, och snart som förr
Den kalla vintern kom
Och lade snö vid hyddans dörr
Och svepte tegen om.
Men vågen, som mot stranden slog,
I isigt famntag dog.

Och klar blef åter himlens färg,
Så stjernrik natten var;
Den friska vinden lust och mærg
Och mod åt sinnet bar.
Och nu — nog är det vinter än,
Men den är blid igen.

Ej olik den mitt inre är,
Ty der är kallt ibland,
Och frost och snö sig hopa der
Kring känslans blomsterland;
Men inga stjernor lysa mig
På tyst och öde stig. —

Ja — vinter var derinne nyss;
Det var så mörkt, så kallt,
Tills solen kom — och vid dess kyss
Försmälte åter allt.
Tack ljufva sol, tack hjertevän!
Nu är der blidt igen.

Min blomma.

Till Elna.

(1858.)

En liten Rosa växer
Der i min fönstersmyg
Och gömmes mellan bladen
Så rodnande och blyg.
Jag ständigt henne vårdar,
Så lycklig i mitt hopp,
Att hvarje dag som kommer
Skall veckla ut dess knopp.

Så följer jemt mitt öga
Den lilla växtens gång,
Och drömmande och sluten
Jag sitter qvällen lång
Och tänker på hur älsklig
En gång hon skall slå ut
När morgonsolen öppnar
Dess späda kalk till slut.

Hon leker för min tanke,
Hon lefver i min dröm,
Jag stundom henne kysser
Så älskande, så öm,
Och som ett barn jag glädes
Hvar gång jag henne ser,
Och för en stund min oro
Jag glömmer bort och ler.

Men när till lif hon vaknat
För solens kyss, så varm,
Kanhända skall hon brytas
Att pryda Elnas barm,
Och fast jag henne vårdat
Hon tillhör då ej mig;
Men — lycklig hon, min Elna,
Hon får ju dö hos dig!

Säg mig — hvem liknar bilden,
Förstår du det ännu? —
Jag vet en annan blomma
Och, Elna! det är du.
Af våren i mitt hjerta
Den blomman ammats har;
Men knappt dess knopp sig öppnat,
Förr än hon bruten var!

En annan kom och ryckte
Dig skonlöst ur min vård,
Du skulle bort att pryda
Hans rika blomstergård.
Jag fick dig älska, vårda
Men var dig sjelf för arm,
Nu skall du dö och vissna
Invid en annans barm!

Så var mitt hopp en dimma
Dess fröjd den blef så kort,
Ty vinden kom och blåste
Det granna luftslott bort.
Nu står jag tyst och sluten
Och mins min blommas lott
Att öppnas och bli bruten
Ack — för att vissna blott.

En vintermorgon på Norrbro.

(1859.)

Välkommen åter du vinterdag,
Med snö på din unga kind!
Hur glad du står i din morgondrägt,
Hur frisk är din lätta vind!
I Strömparterren hvar poppel bär
En krona af rimfrost full,
Och skeppsholmskyrkan i fjerran syns
Omgjuten af strålars gull.

O tafla, tecknad på ljusblå duk,
Som vecklar dig ut för mig,
Jag ville stanna på bron en stund
Att se och beundra dig!
Se strömmens trotsiga vågor strö
Omkring sina perlors glans,
Se skyar jaga kring himlens fält
Hvarandra i luftig dans.

Dock för beundran och ostörd ro
Kan stunden så lång ej bli,
Der menskohvimlet sig ökar jemt
Och larmande drar förbi.
De ha så brådtom, men en och ann'
På mig under ömkan ser
Och mumlar sakta: »dagdrifvarsjäl,
Som tiden sitt pris ej ger!» —

Der kommer en; öfver torget fram
Han ilar med raska steg;
Han har ej tid till att se sig om
På »packet» här i hans väg.
Han kalkylerar och grubblar blott
Så viktig och framtidsvis,
Men hans beräkning är dagens kurs
Och månadens bränvinspris.

Se der en hederlig »andans» man
Med haka så fet och rund!
I djupa tankar han skrider fram
Och sakta han rör sin mund.
Kanske han beder en stilla bön,
Den vördige herr prelat!
Ack nej! — Han glädes i hoppet om
Ett rikare pastorat.

Se qvinnan der utan färg på kind
Med blicken så slö och matt!
Åt nöjets Moloch vid bågarglam
Hon offrat sin långa natt;
Och hennes tanke sig hvälfver blott
Kring nya nöjen, kring nya svek,
Ty svek ger pengar och pengar fart
Åt syndiga lustars lek.

Der syns en annan; rätt månet år
Af lifvet hon räknat har;
I ungdomstid hennes hjerta varmt
Som andras kanhända var. —
Nu har det stelnat; af bitterhet,
Och afund det klappar blott,
För det en annan har mera gull
Och finare kläder fått.

Så snikenheten är dagens gud,
Som dyrkas med kropp och själ,
Och pengar, pengar är lösen jemt
Och borgen för lifvets väl.
Der frågar ingen: är värfvet godt
Som ödet en gång dig gaf,
Åh nej! — men: »Kan du förtjena bra
Och har du profit deraf?»

Ja, skynda framåt i rastlös fart,
Du penningeskrinets träl!
Vår väg är icke och kan ej bli
Densamma — jag vet det väl.
Men fåfång icke du nämne mig,
Ej fruktlös min lefnads dag;
Ty när du sträfvar att samla mynt
Och skatter — så diktar jag.

Väl är det sant, att en ringa dikt,
En glimt af min känslas glöd —
Ej ger mig rikedom's gyllne skatt,
Ej prakt eller öfverflöd;
Min möda bringar väl mindre vinst
Än din — men är mera skön,
Och mera tacksam är jag än du,
Som *räknar* din mödas lön.

Dock, dagen klarnar med solens höjd
Och lider allt mera fram,
Och hvimlet växer och gatan syns
Mer liflig och bullersam.
Jag skall väl skynda till mina värf,
Till pennan, som dock beskärt
Mig mycken glädje, fast litet gull,
Men mer jag ju ej begärt.

Men se! Hvem viker väl hörnet om
Derborta och nalkas hit?
Se lilla muffen i solens sken
Der glänser så ren och vit!
Sitt vackra hufvud hon lyfter stolt
Och gången är fri och lätt;
Den kalla flägten, som henne kysst,
Har kinden med rosor klädt.

Det hugger till i mitt hjertas hvalf,
Jag känner dig väl igen;
Vi varit vänner — kanhända mer,
Fast nu det är längese'n;
Ty menskoöden de vexla jemt
Och *förr* är ej mera *nu*.
Min lyckas tärning slogs om — och jag
Har tappat, men vunnit du.

Om ock med saknad, med klagan ej
Jag åter vill möta dig,
Och le som fordom med vänlig min,
Om ännu du ser på mig.
Och hvarom icke — jag tacka må
Helt tyst, när du går förbi,
För det ditt möte åt dagen gaf
Ändå litet poesi!

Hymn.

(1863.)

Ångt bortom de blånande rymder,
Omgifven af vaggande palmer,
I glans, som då solen i öster
Klär bergen med flammande purpur,
Står Edens doftande dal.
Der tronar den Högste, ombrusad
Af lof från serafernas psalmer,
Och, helsad af saliga röster,
Han leder så människors öden
Som verldars oändliga tal.

Hans blick rycker manteln af mörkret,
Den räknar hvart korn uti sanden
Och skönjer det dolda i tingen
Från stjernornas glänsande skara
Till djupet af verldshafvens brus!
Der ofvan — der ofvan är hemmet,
Dit blickar oroliga anden,

När, skakande stofthöljda vingen,
Hon längtar att åter få fara
Till frid och till frihet och ljus.

Ty der är källan,
Som evigt rinner,
Och der är facklan,
Som ej förbrinner;
Der är den våren,
Som höst ej har.

Der bryts inseglet
Från mörka griften,
Der öppnas boken
Med gyllne skriften,
Der lifvets gåta
Blir uppenbar!

Och der uti vishetens källa,
Om troget hon söker det sanna,
Skall själen sig spegla en gång;
Och så till sitt Eden förklarad,
Med lagern kring strålande panna,
Gå in under jublande sång.

Den första lärkan.

(Den 14 Febr. 1859.)

Du styrde, lilla lärka,
I luftig sky din stråt;
Du flög så nöjd, så lycklig
Så jublande hitåt!
Till Norden drog din längtan
Dig öfver haf och land;
Hvi skydde du ej hellre
Så ogästvänlig strand? —

Du spände fri din vinge
Och qvittrade din sång.
Nog snabb var dock ej vingen
Och sången blef ej lång,
Ty ej du kunde ila
Ifrån din olyckslott —
Och sången ej dig rädda
Men dig förråda blott.

Kanske du hade maka
Som väntar dig igen,
Som öfverallt dig söker
Med sorgset qvitter än!
Kanske till våra skogar
Du kom med hopp och tro
För att åt henne bygga
Ert lilla sommarbo! —

Hur genom vida rymden
Än hennes öga ser,
Och hur hon väntar, klagar,
Hon finner dig ej mer;
Ty här din bana stäckte
Ett enda mordiskt skott,
Och nu med krossad vinge
Du bärs till kungens slott.

Så för en syndapenning
Man slöt ditt lefnadslopp!
Hvi kom du då som häröld
För vårens fröjd hitopp?
Du borde, stackars fogel,
Ha' gömt din hemlighet!
Nu möttes du af döden
För det du var profet!

Men fast din flygt blef hejdad
I rymdens ljusa verld,
Ej lär väl våren skynda
Mer snabb uti sin färd;
Ty om än middagssolen
Från himlen strålar varm,
Så lägger natten rimfrost
Ännu kring tufvans barm.

Det sägs att här i Norden
Man högt i bildning står,
Och likafullt här trampas
I seklers nötta spår
Vi skryta af den frihet,
Som hägnar om vårt land,
Men ha ej mod att bryta
De gamla vanors band.

Du prins med sångarhjertat,
Tag bort en hednisk sed,
Att vårens första lärka
Må nalkas oss i fred!
Må hvem det älskar, söka
Ett lumpet tidsfördrif,
Men — prisa icke skytten
Och ej *belöning* gif!

Ej grann är lilla fogeln,
Ej rik hans fjäderskrud;
Dock glädes han af lifvet
Vid sina sångers ljud.
Han dödas: — lätt förklingad
Är väl den ringes ton,
Men — straxt en lofsång mindre
Hörs kring den Högstes thron.

Så är han fastän ringa
Ett vittne om den magt
Som slungat ut i rymden
Millioner verldars prakt!
Den stackars lilla sångarn
Fick ju af Gud *sitt* kall,
Hvi skulle menskovilja
Då bringa det på fall?

Ett band.

(1859.)

Ett band är lifvet. Hvarje dag som rinner
Så stilla ned i evighetens haf,
Om än dess sol i vårlig klarhet brinner,
Om än den gömmer sig i molnens graf,
Är ej till annat än en boja vorden,
Som binder oss allt fastare vid jorden.

Och, vane vid vår boja, snart vi trifvas
Uti förgänglighetens lumpna verld;
Der trängas vi, der med hvarann vi kifvas
Om tomma njutningar, om idel flärd,
Tills — när vår frihets morgonljus sig tänder —
Vår blick med blygsel sig tillbaka vänder.

Ett band är minnet. För hvar stund som farit
Det knutits fastare omkring vår själ.
Vår barndoms frid, det eden som har varit,
Den rika blomsterverld vi sagt farväl,
Allt hvad vi egde då, vår fröjd, vår gamman,
Med saknaden det binder troget samman.

Ett band är kärleken, som ömt sig sluter
Kring tvenne hjertan, som hvarann förstå,
En skänk af några saliga minuter,
Som fått i arf till menskligheten gå,
Som, när de komma, ifrigt genomdrömmas,
Som lätt försvinna — och dock aldrig glömmas!

Ett band är hoppet, som vårt hjerta binder
I sorgens tid vid himmelen och Gud,
Som torkar tårarne från nödens kinder
Och stillar smärtan med sin stämmas ljud.
Det är ett band, hvars väfnad ej kan brista,
Vår rikedom, den första — och den sista!

Svärmeri.

Till Livia.

(1860.)

Jag hade lemnat dig. Inom mig sluten
Jag stod en stund och fästade mitt öga
På mörkret, der helt nyss de sista ljuden
Af dina steg försvunno. Tusen tankar,
Till form och väsen skilda, genomträngde
Min inre verld, liksom när drömmens bilder
I ständig vexling inför slumrarns själ
Framdansa gycklande i magiskt dunkel.
Hvad tänkte jag, hvad föregick inom mig?
Var det en aning, tyst och omedveten,
Som spred sitt rena morgonljus derinne,
Var det ett hopp, hvares späda brodd ur mullen

Af känslans tråde på en gång sköt opp,
Var det ett lif, ett fjärilslif kanhända
Af en idé, med stunden född och glömd?
Förgäfves frågar jag! Jag vet det icke;
Jag dårades lik barnet, när det leker
Med bubblan skimrande i granna färger,
Som — förr'n i nästa ögonblick den brister —
I detta speglar af båd' jord och himmel.
Med lössläppt tygel flög min fantasi
I obegränsad rymd omkring och sökte
Att af ett intet skapa till gestalter,
Dem verkligheten aldrig kan ge lif.
Så grubblande jag gick me'ns qvällen bredde
Alltmer sin stillhet öfver stadens gator
Och menskohvimlet, nyss på torget samladt,
Förströddes och drog bort åt skilda kanter,
Den ene till sin trefnads varma härd,
Den andre till bekymrets trånga boning.
Snart var jag ensam; mild och klar var natten,
I strömmens vågor månans skimmer plöjde
En silfverfåra, blek som Livias kind,
Och stjernehimlens många kloka ögon
Så undersamma sågo deruppå;
Men mina tankar, nyss så utan sans,
Af nattens klarhet fingo form och ans,
Mitt hjerta vidgades, det vilsna, arma,
Förfrusna känslor blefvo åter varma,
Ett fridens skimmer kring min själ sig drog,
Och bönen så på renstämd lyra slog:

Du, som råder öfver lifvets skiften,
Du, som verldar har ur intet bragt,
Du, som der i bleka stjerneskriften
Tolkar mig din storhet och din magt!
Lys min själ att ej den må förspillas,
Led min väg att ej på den jag villas!

Lär mig sträfva utan menskofruktan
Till det mål dit du mig kallat har,
Och — om ock jag pröfvas af din tuktan,
Lär mig tåligt bida bättre dar!
O, jag vet att lifvets allvar kräfver
Kraft, som härdas, men sig ej förhäfver!

Om du sångens strängaspel mig skänkte,
Låt dess ton få klinga ren och fri,
Att hvad rätt, hvad ädelt som jag tänkte
Ej med stunden spårlöst går förbi!
Konsten älskar jag och gnager gerna
På dess skal — om blott jag når dess kärna.

Ack, den stämman i mitt inre talar,
Bjuder mig att icke hopplös bli!
Konstens tempel har så många salar,
Att för mig nog fins ett rum deri.
Hellre der den ringaste, den sämste,
Än bland jordens lycklige den främste!

Utur diktens silfverklara källa
Låt mig vattna känslans ädla brodd,
Och min blick jag skall ej modlös fälla,
Om ock gäckad eller missförstådd.
Men hur lifvet skiftar mina öden
Med förtröstan nalkas dig i döden! —

Så blyga, milda Livia, tyst jag tänkte
Och bad, besjälad af ditt fromma väsen,
Som drog kring mig en mantel af förtrollning,
Den tanken fåfängt kunde kasta af.
Nu är jag åter hemma, tecknar troget
I dessa rader opp de vilsna tankar
Och gjuter form kring fantasiens dimbild.
Det redan blifvit sent. Du sofver stilla,
Madonnableka flicka, och din färd
Du redan börjat uti drömmens verld.
Ack, lätt förgäten är all jordens villa,
All menskors äflan, lumpenhet och flärd
När man, som du, uti sitt hjerta har
Sin barndoms tro, sin barndoms oskuld qvar
Och intet att försona — eller glömma!
God natt du blida! Må så ljuft du drömma
Som bönen ren från dina läppar far!

Maningsrop

vid insamlingen för Polen,

föredrag i sällskapet N. N.

Vak upp, vak upp, du Nordmannafolk,
Vak upp för att häfda din ära!
Re'n hvässer förtrycket i tysthet sin dolk,
Det nalkas, det re'n är dig nära.
Hvi sitter du trygg vid din sotade härd,
Hvi har du ej hjerta, ej arm och ej svärd
För det folk, som för friheten blöder?

Ditt hugfulla lejon, hvi lägger det än
Sitt hufvud helt sorglöst på ramen,
När kanske dig stundar den dagen igen
Som öppnar den blodiga dramen?
Se molnet i öster! O ser du ej hur
De hväsande blixtarne ljunga derur
Mot ett folk, som för friheten blöder!

Det mörknar alltmer omkring himmelens rand,
Se — molnet sig tätare sluter,
Och snart öfver dig och ditt fridsälla land
Kanhända sin störtflod det gjuter.
Der liknöjd du dröjer vid ättfädrens graf
Och täljer dess minnen, men vet icke af
Att ett folk för sin frihet förblöder! —

Lägg bara din hand emot lågande barm
Och känn hur det klappar derinne!
O väcks ej af hat och af hämd och af harm
En storm i ditt manliga sinne,
När talet du hör hur med svärd och med brand
Af slafvar förhärjas det ädlaste land
För ett folk, som för friheten blöder.

Det folket, som du, äfven bundit sin krans
Af lagrar på bragdernas bana,
I tusende år det med ära och glans
Högt burit sin heliga fana,
Förr'n sveket och våldet i rofgirigt nit
Fräckt stulo en hvar utaf bytet sin bit
Från det folk, som för friheten blöder! —

Dock — hämden, den gömmer i stillhet sin glöd
Och bidar tills timman är slagen.
Och nu är den slagen! Blodflammande röd
Uppspringer dess låga i dagen.
Hör — härropen skalla vid vapnenas dån,
Hör manande rösterna sunnanifrån
Från det folk, som för friheten blöder!

Den ovän de ega — var han icke vår?
Från oss som från dem har han röfvat.
Och ha de väl helats, de ömmande sår,
Har glömskan väl smärtorna döfvat?
Nej! Ändtligt är kommen den bidade tid,
Då Nemesis ropar: till vapen, till strid
För det folk, som för friheten blöder!

Låt Czaren få pränta sin häfdabok full
Af segrar, dem lögnen förstorat,
Än kämpa dock hjeltar på hjeltarnes mull
Och »än är ej Polen förloradt!» —
Förr hölje Europa sitt anlet i blygd,
Än svike sin ära och vägre sitt skygd
Åt ett folk, som för friheten blöder!

O Svea, Du frihetens högborna tolk,
Som aldrig förtrycket skall lida,
Låt icke Jaghellos och Kasimirs folk
Förgäfves ditt bistånd förbida!
Och gäller än ringa ditt ärliga ord,
Så visa att än finnas vapen i Nord
För det folk, som för friheten blöder!

I, söner af Sveriges högt älskade land,
Som ingen till ofrihet föder!
Vid tankén på träldomens nesliga band,
Som hota besegrade bröder,
Fort samlen om aldrig så ringa en gärd!
Den räcker väl alltid att smida ett svärd
Åt ett folk, som för friheten blöder.

I vinterqväll.

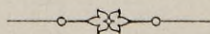
Födslig skog under mossbetäckt tjäll
I undangömd vrå af verlden
Der sitta de små uti vinterqväll
Vid brasan som sprakar på härden;
Med klappande hjerta och ängslan stor
De sitta allena och vänta på mor,
Som gått efter bränsle till skogen.

Derute är kallt; öfver skog och fjärd
Den disiga dimman hänger,
Kring stugan vinden i hvirflande färd
På snöiga fålar spränger
Och kastar af yrsnö en handfull in
Till barnen som vänta på moder sin,
Som gått efter bränsle till skogen.

Knappt tränger en stråle af qvällsolens gull
Igenom de bräckliga fönster,
Der rimfrosten tecknat hvar ruta full
Med tusentals brokiga mönster.
Den blommiga rutan de andas uppå,
Att se genom hålet, om till sina små
Ej mor kommer snart ifrån skogen.

Det lider alltmer emot aftonen sen,
Men ingen stjerna ses lysa,
Och brasan på härden har slocknat alltre'n
De små börja huttra och frysa.
De luta sig tyst mot hvarandra igen:
»O Gud att vår mor ej är hemma än!
Tänk om hon gått vilse i skogen!»

Men bäst uti stugan ödslig och kall
Små syskonen frukta och darra,
Så höres i qvällen från »Trogen» ett skall
Och fjät, som i drifvorna knarra.
Då vändes i glädje den ängslan stor
Och jublande ropa de: »Nu kommer mor
Tillbaka hem ifrån skogen!»

Flickan och lärkan.

Lilla lärka, sade flickan,
Du som sväfvar der i rymden!
Bär mitt budskap till min älskling,
Säg att här jag honom väntar,
Väntar sedan arla morgon,
Att jag plockat många blommor,
Att af dem en krans jag binder,
Ämnad att hans lockar smycka;
Att jag sitter här vid stranden
Drömmande och full af oro!
Skynda, lilla lärka, skynda!
Väntan blir mig allt för lång. —

Vackra flicka, svarte lärkan,
Har ej tid ditt budskap bära,

Får ej hvila på min vinge,
Får ej dröja uppå vägen,
Måste bort till fjerran länder
Bort till Nordens dunkla skogar.
När jag kommer fröjd och jubel
Helsa mig som vårens härold.
Drifvan smälter, bäckens böljor
Skaka af sig silfverbojan,
Störta lustigt ned i dälden
För att vattna grönklädd tufva.
Söderns ljumma, ljufva vindar
Troget följa mig i spåren,
Trädens alla knoppar svälla,
Blommor vakna, foglar qvittra
Och i hvarje menskohjerta
Högre dallrar känslans sträng! —
Ser du flicka, därför bara
Att jag skall med ilbud fara,
Därför har jag sådan brådska,
Törs ej dröja på min färd!
Men när jag mitt mål har hunnit,
När jag, gömd i björkens krona,
Sitter hvilande på grenen,
Sjungande min glada sång,
Om jag då i lunden skådar
Liten mö i ljusa lockar,
Drömmande och blid som du,
Hör jag hennes hjerta klappa
Liksom ditt af namnlös oro,

Liksom ditt af kärleks längtan
Då — du söderns varma tärna —
Vill jag fram till henne föra
Syskonhelsningen från dig!

Getvakterskan.

Jag vaktar mina getter högt opp på alpens topp
Der bister Nordan hviner mig om kinden;
Knappt ljusnar det i öster förrän jag drar hitopp,
Med lösta håret fladdrande för vinden;
Här är mig godt att vara, här är så sällt mitt lif
Den blå Guds himmel är mig här så nära,
All verdens små bekymmer och människornas kif
Här uppå klippan mig ej stort besvära.

Jag fruktar ej att vandra der ingen fot har gått;
Jag följer troget mina getters skara,
Jag svindlar ej för djupen, jag har på stalper stått,
Der under mina fötter molnen fara.
Men ser jag ned i dälden, hur qvaft mig synes der!
Snar kommer qvällen, *sen* hvar morgon randas,
Här badar jag i solljus; jag trifves endast här
Der bergens rena, friska luft jag andas.

Mitt sällskap här är örnen, han fruktar ej för mig;
Vi nicka åt hvarann', som goda vänner,
Han slår sig ned på klippan helt nära till min stig,
Förrän till flygt han sina vingar spänner.
Förnimmer jag från hornet en hemlands-melodi,
Som ifrån dal till dal med ekot klingar,
Då jublar högt mitt hjerta, jag känner mig så fri;
Det är som bures jag af örnens vingar! --

Men hör jag kyrkoklockan i qvällens tysta fred
Till aftonbön der ner i bygden kalla,
Jag samlar mina getter och förer dem dit ned,
Förr'n nattens skuggor öfver dalen falla.
När allt kring mig har tystnat och alla stjernor små
Så vänligt blicka ifrån himlapellen,
Jag ber min bön och somnar uppå min bädd af strå
Och drömmer om den fröjd, som bor på fjellen.

Ziguenarflickan.

Hon höjde i trots sitt hufvud;
I vågor gick hennes barm,
På läppen låg spefullt löje
Och kinden glödde af harm.
I sjelfsvåld mot balustraden
Jag såg henne lutad stå,
Men ord fingo hennes tankar
Och sången dem tolkade så:

»Der Indus kastar sin bölja
I väldiga forssars språng,
Der jorden har evig grönska
Med solljus och fogelsång,
Der lifvet blott vällust andas
Ur blomdoft från elfvens strand,
Der var uti fordomtima
Vårt härliga fädernesland.»

»Men roflystna grannar sågo
Med afund den fredliga nejd
Och kommo likt gamar att gripa
Sitt byte i mördande fejd.
Då — hellre än smäleken lida
Att fjettras i träldomens band
Vi drogo med fäder och fränder
På vandring till okända land.»

»Vi ströfva se'n dess kring all verlden
Och fritt slå vi opp våra tält
I nordens uråldriga skogar,
På söderns solbrända fält.
Hvad mer om vi hånas och hatas
Af folket hvarhelst vi gå fram,
Dem lönas det *lika* med *lika*
Af Sintes föraktade stam!»

»Med spådom och drömmarnes tydning
Vi gäcka båd' gammal och ung
Och locka med svikande löften
De lättrognas mynt i vår pung.
Vi fira vår orgie om qvällen
Vid sprakande eldars glans
Och skaka med fröjd tamburinen
I takt till vår lifliga dans.»

»Vi tro ej på något! Vi lefva
Helt sorglöst för dagen allen
Och skratta åt munkarnes funder,
Åt kyrkorna som åt moskén.
Ej bryr oss ett lif efter detta;
Hvem sørjer den kommande stund?
Man lefver så länge man njuter
Och sedan man dör som en hund!»

Så sjöng hon, Ziguénarflickan
Och ögat sin eldblick skjöt,
Der nu efter dansens möda
Hon aftonens hvila njöt;
Till sist med den höjda handen
Hon gaf tamburinen en smäll —
Och kysste på fingret och flydde
Snabbfotad som en gazell.

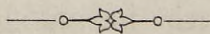
Allhelgonadag.

Genom kyrkofönstret tränger dämpad solens stråle in,
 Bär som sändebud från ofvan frid och tröst till sorgset sinn,
 Fyller med sitt milda skimmer tempelhalvfvet's höga rynd,
 Ler mot barnets rosenkinder och mot blick af tårar skymd.
 Ack i dag är sorgens högtid, alla själars helga dag;
 Derför lyfter fromma sången vingen bäfvande och svag,
 Derför nalkas tysta skaror kyrkogårdens stilla verld,
 Skänka åt de hädangångne saknadens och minnets gärd.
 Derför ser i dag du barnen och de gamla likaså
 Med en krans af immorteller till de tysta vårdar gå;
 Hemtar bitter sorg ny näring här vid minnets altarahärd,
 Lättas här dock mångt hjerta efter börens himmelsfärd;
 Vid förgänglighetens portar tystna lifvets fröjdeljud
 Och med allvar i sitt hjerta menskan här står närmre Gud.

Men i templet läses messan; lyssnande och andaktsfull
 Ser du der den gamla qvinnan! Nu i kyrkogårdens mull
 Hvilar dottern som hon hade öfver allt på jorden kär,
 Lemnande i arf åt mormor faderlösa pilten der.

Hvilket fält af franska jorden gömmer väl hans faders stoft?
 Ingen blomma satt på grafven bjuder vandraren sin doft;
 Och fast segerjublet dånar inom Tysklands kejsarborg
 Tusen, tusen hjertan blöda i oändlig, tröstlös sorg.
 Så när budskap kom om striden der den lilles fader föll,
 Kärlek svuren intill döden troget ock sitt löfte höll.
 Och det hjerta, som så länge mellan hopp och ångest slog,
 Modershjertat, modersfamnen sorgen från den lille tog!

Nu är stugan tom och ödslig, gamla mormor utan stöd,
 Med den lille vid sin sida delande sitt knappa bröd;
 Kriget sköflat hennes lycka — kriget — nej det brodermord,
 Som, att undgå mordets nesa, skyltar med ett annat ord.
 Nu med barnet har den gamla vandrat in i Herrans hus
 För att höra psalmens toner från den helga orgelns brus,
 Be om tröst af den som lifvets både med- och motgång gaf
 Och till sist att lägga kransen på sin enda dotters graf.
 Lilla pilten somnat — kanske om sin moder drömmer han!
 Barnaoskuld, i din slummer all din sorg du glömma kan;
 Vet så föga hvad du mistat, — vet ej att hvad himlen än
 Unnar dig af fröjd, en moders hjerta får du ej igen.
 Vet ej af hur ofta, ofta, kastad kring på lifvets våg
 Du skall sakna detta anlet som ditt barnaöga såg.
 Derfor vakna nu du lille, vakna, sorgekransen tag,
 Gå och lägg den ned på grafven — det är himlen till behag;
 Ty i dag är sorgens högtid, alla själars helga dag.

Martyrens farväl.

stilla, Flavius, dina tårars flöden!
Glad med mitt blod beseglar jag min tro.
Stark är min själ! Hvi skall jag frukta döden,
Som för mig blott från lidande till ro?

Hvad äro qualens pröfvande minuter
Emot den fröjd mig evigheten ger?
Den varma tro mitt väsen innesluter
Förhoppningsfull mot sjelfva döden ler.

Förmå väl stoftets plågor trycka anden?
Som efter stormen skeppet söker hamn,
På ljusa vingar upp mot stjernelanden
Han ilar frigjord till sin Faders famn.

Jag är ju viss att i det hem han hinner
Af jordisk smärta udden icke käns,
Att dödens magt är bubbla som försvinner,
Att grafven här är icke lifvets gräns!

Led ej Försonaren, på korset slagen?
Har ej han lidit på Gethsemane?
Om i hans blod min syndaskuld är tvagen,
Hvi skulle jag ej *mitt* för honom ge?

Nej, tro mig, Flavius, det är ingen villa
En dårskap, närd af svärmeriets rus!
Ty liksom stjernan strålar klar och stilla,
Skall evigt stråla kristendomens ljus!

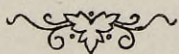
Dess milda lära är att allt försaka!
Allt hvad vi fått är gåfva ofvanfrån.
Den som mig lifvet gaf tar det tillbaka —
Hvi klagar jag? Det var ju blott ett lån!

Ack, ljufva syner skimra för mitt öga
Fast vinkande igenom dödens dal.
Förbarmaren, som bor uti det höga,
Skall ge mig mod att bära plågans qual!

Långt har jag icke qvar; blodtörstig tiger
Med lysten blick re'n efter rofvet ser;
Så kom, o kom! Till evigt lif du viger
Det offer, som i dag du döden ger. —

Farväl min Flavius! Jag i bön vill falla
På denna sand, som skall min dödsbädd bli,
Och Herren Gud lofsjunga och åkalla;
Pris ske hans vilja! Snart är allt förbi!

Och snart det var förbi, snart sköljde sanden
Den lidande martyrens ädla blod;
En fridens engel räckte osedd handen
Åt offret som sin grymma kamp bestod;
Men samma mod i tusen själar tändes
För Kristi skull att döden gå emot,
Och tusen hjertan till den lära vändes,
Som skjutit upp vid helga korssets fot.

Moderskärlek.

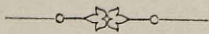
Hvad söker ögat? Hvad jollrar mund',
Den lilles på moderns arm?
Han nyss är väckt ur sin ljufva blund
Af lekande syskons larm;
Han bara sprattlar än hit, än dit
Och skalkas i ohöljd grace!
Pass på — den skälmen har frisk aptit
Och längtar till sitt kalas.

Hans stora ögon mot mamma le,
Han ger sig alls ingen ro
Förr'n lilla munnen fått fri entrée
Der liljor och rosor bo.
Du lilla parfvel — din lycka njut,
Drick helsa och kraft och lif
Ur barm, hvares åder ej sinar ut
Hur girigt du ropar: gif!

O moderskärlek, du englavakt
Vid barndomens eden satt,
Som natten slösar på stjernors prakt
Du slösar din ömhets skatt!
Du hulda tröst vid vår första tår,
Du stöd på vår mödas väg,
Hvad fins på jord, som dig öfvergår?
Hvad fins som dig liknar? Säg!

I qvinnobarm från all kärleks gud
En stråle, så ren och skär,
Du lär oss stamma det första ljud,
Som bönen till himlen bär;
Din rena dygd du vårt hjerta ger
Till ledsven på villsam stig,
Och ack — hur ofta vårt minne ser
Med saknad igen till dig! —

Ty — i hvad vilkor och af hvad namn,
I senaste ålders höst —
Hvem är som glömmet sin moders famn,
Som glömmet sin moders röst?
O, modershjerta, som troget när
En glöd som af gräns ej vet,
Du till de dödlige bilden bär
Af kärleks oändlighet!

Örnjägarn.

Med djupa, med villande skogen
Jag var sedan länge förtrogen,
Jag känner hvar skrymsla, hvart snår;
Och, utan att svindla och falla,
Der brusande bergforssar svalla
Vid stupande afgrund jag står.
Örnjägarn jag nämns, och jag klättrar med fröjd
Bland isiga klippor på alpernas höjd!

Hur snäppan mig undfly försöker,
Hur räfven, den listige, kröker,
Dem fäller mitt hvinande lod!

Se — råbocken ilar som vinden,
Men lägger jag bössan till kinden,
Strax gräset bär spår af hans blod.

Väl torftigt är brödet jag spisar
Men ändock min lycka jag prisar
Och tar hvad mig ödet beskär;
Med ingen i verlden jag byter;
Hvad gör det om guld det mig tryter
När fri som en konung jag är?

Jag har ingen slant i min ficka,
Men bjuds mig en flaska att dricka
I byn der jag vandrar förbi —
Då lustigt i skägget jag skrattar
Mens bågarn i blinken jag fattar
Och tömmer hvar droppe deri,

Men när uppå susande vingar
Den väldige kungsörnen svingar
Sig opp emot rymderna blå,
Väl klappar mitt hjerta i barmen —
Men än har jag seghet i armen
Och falkblick att der honom nå.

Och väl är jag gammal till åren
Mång vinter strött silfver i håren,
Men glädje bor än i mitt sinn,
Och sist, efter vexlande öden
Jag får, om ej förr — uti döden
En torfva, som kallas för min.
Örnjägarn jag nämns och jag klättrar med fröjd
Bland isiga klippor på alpernas höjd!

Sjömannens hemkomst.

(Till en tafla af B. Nordenberg.)

Ti skyddande hamn ligger skutan förtöjd,
 Ängen göms under snötäcket hvitt;
 »Far ä hemma igen» — och i stugan är fröjd,
 Mor och barn ha nu återfått sitt;
 Ty var saknaden djup när i fjerran han for
 Kastad kring på det svallande haf,
 Så förbyts den i dag till en glädje så stor
 Som väl nån'sin ett hjerta vet af.

»Far ä hemma igen» — och för gammal och ung
 Skall det blifva en festdag i dag,
 Nu skall muggen, af fraggande julölet tung,
 Gå omkring i det lyckliga lag;
 Lilla mor lägger nymanglad duk uppå bord
 Och tar remmarn ur skänkskåpet fram,
 Far, som brottats med vindar från sunnan och nord,
 Kan behöfva en stärkande »dramm».

»Far ä hemma igen!» — Lille sistfödde son,
Du blir bjuden till dans i hans knä!
Ack, från vågornas famntag och bränningars dån
Är det ljuft att få komma i lä,
Ljuft att sitta igen i de älskades rund
I sin trefna, fast tarfliga vrå,
Att få kärlekens helsning från öga och mund
Och förtroligt att svara derpå!

Så är sjömannens lif — stundom ned, stundom opp
Liksom skeppet på böljornas rygg!
Ifrån sorg och till fröjd, ifrån fara till hopp
Städs han håller sin kurs lika trygg;
Och fast vågorna skyhöga vräka och slå
Emot bogen vid stormarnas tjut,
Sin ledstjerna har han derupp' i det blå
Och *den* ingen storm släcker ut.

Hvarthelst han dock seglar till främmande land
För att söka sig skatter och guld,
Der skimrar ur minnenas fjerran ibland
För hans öga en hägring så huld —
Och oemotståndligt den drager hans själ
Tillbaka till hembygdens kust,
Till ögon som sade i tårar farväl,
Till kärlek i nöd och i lust.

Då vänder den bugtiga stäfven han snart
Mot hemmet med längtande håg —
Och brisen är gynsam; med dansande fart
Bär det af öfver glittrande våg.
Snart nalkas han kusten, der stugan ses stå
Invid viken speglande klar;
Der bo de derinne — de gamla — de små,
Som ha väntat så länge på »far».

Den blågula flaggan med hast hissas opp;
Ett hurrah, som från bergen ger svar —
Och de små skynda alla med jublande hopp
Ner till stranden att välkomna »far».
Då när maka och barnen i famn honom ta'
Der — vid återseendets fest
Han sannar de orden, att: »borta är bra,
Men hemma, ack hemma är bäst!» —

Bröllopfärd i Österåker.

(Till en tafla af J. W. Wallander.)

För hvilka smattrande toner,
Dunder och brak af kanoner,
Frustande hästar och gnisslande låt!
Vagnarne rassla och skramla,
Yrande dammoln sig samla,
Brudskaran kommer i hela sin ståt,

Främst upp i têtén ses presten —
Ovig i sadeln för resten —
Tygla sin Brunte så godt han förstår,
Bakom i vagnen står bruden,
Pyntad i sirliga skruden —
Krona af gull öfver fladdrande hår.

Parvis de brudfrämor kuska,
Rankiga raphönor ruska
Fagra små tärnor på stenbunden stråt;
Hejsan! Hör piskorna smälla,
Hundarne fnysa och skälla,
Helsad med jubel drar skaran framåt.

Pojkarne posta vid grinden;
Speleman röder om kinden
Gnider »fejolen» med väldiga drag;
Fjersman vid dörr'n till sin stuga
Står och helt fryntligt ses buga
Bjuder på fradgande öl öfver lag.

Nu ska det riktigt kalasas
Dansas och stojas och rasas
Ända till solen i morgon går opp.
Kronan ska' dansas af bruden,
Kanske åt dig blir den bjuden
Anna lill', piggast af tösernas tropp!

Läser jag rätt i ditt öga,
Vintrar väl många ej snöga
Innan du står, äfven du, i din glans.
Skrikhalsen der uti laget,
Pelle, nog släpper ej taget
Förr än han får dig med krona och krans!

Bild af det brokiga gille,
Fångad af konstnärens snille
Just i den stund då du flyger förbi!
Gammaldags trohet och ära
Tycks på ditt ämne du bära,
Leende landskap med solljus uti!

Tidshafvets böljor förrinna,
Urgamla seder försvinna,
Lemna åt häfden snart minnena blott.
Dock, som i klaraste spegel,
Se under konstens insegel
Kommande släkten den tid som förgått.

Bacchanal.

(1864.)

 ag bräddfylla bägarn och töm, o töm
 Med lust dess perlande flod,
 I svindlande yran all oro glöm,
 Som fjettrar ditt lefnadsmod!
 Låt hjertat sig vidga — och skratta och sjung!
 Den rosiga glädjen är evigt ung
 För den som sin gunst hon ger.
 Och dårar dig hoppet ibland — hvad mer?
 Att dåras af löjen, af tårar, af smek
 Är lifvets lustiga lek.

Sorgens timmar sakta skrida
 För den arme stoftets son,
 Smärtan vore tung att lida
 Gafs ej tröst derofvanfrån;
 Dock — fast stundom molnen gömma
 För vårt öga himmelen,
 Töcknet slits — och åter strömma
 Frid och klarhet ned igen!

Visa.

(1864.)

Sjung, sjung
Sorlande bäck,
Dansa i furulunder,
Sjung, sjung!
Ljufliga minnen väck,
Minnen från barndomsstunder.
Du stänker ditt perlskum kring tufvorna små
Och himlen sig speglar i bölja blå,
Sjung, sjung
Sorlande bäck,
Dansa i furulunder!

Flyg, flyg
Sommarens vind
Skogarnes friska tärna!
Flyg, flyg
Rundt om min flickas kind,

Smek hennes lockar gerna! —
Och hviska till henne i aftonens ro
Min längtan, mitt hopp och mitt hjertas tro!
Flyg, flyg
Sommarens vind,
Skogarnas friska tärna! —

Ombord på Ran.*

(Den 24 April 1880).

Mig lyster att sjunga i Nordmannalag
En visa till hyllningsgärd
Åt henne, som nästan är glömd i dag,
Men som väl är sin hyllning värd.
Från Skånes slätter till Lapplands fjäll,
I slottets salar, i torftäckt tjäll,
På land, på haf — ingen man det är
Som ej har henne hjertligt kär!

* För att möta Nordensköld vid hans hemkomst från verldsomseglingen med »Vega» hade H. M. Konungen ställt minfartyget »Ran» till Riksdagsmännens af Andra Kam-maren jämte deras och Utskottens kansliers disposition.

Hvart syftar sången? — Nå säg, poet!
Ty gåtor ej gissar jag.
O Svensk, hur kan du mig fråga det
I dag, uppå »Vegas» dag?
Det är ju hon som i segerfärd
Vår ära burit omkring en verld!
Se dit! Hon viftar från gaffeln der!
Vår svenska flagga det är.

När fordom fädren på härnadståg
De drogo i österled,
I vesterviking, på okänd våg
Hon följde dem troget med.
Mång blodig lek har hon pröfvat på,
Der hon fört an sina gossar blå;
I trasor slets hon i motgångs dar,
Men aldrig en fläck hon bar!

Hon skickat ryssen mång' helsningskyss
Med dansken hon slagits käckt.
Hvar helst på vattnet hon låg på kryss
Nog bar hon med sig respekt.
Och minnet skrifver mång' gyllne rad
Om hennes ära på häfdens blad,
Från Baggens orädda nappatag
Till Hoglands och Svensksunds slag!

Hell dig! Nu svajar du stolt och fri
För vetandets, fredens id,
Se'n stormaktstankarne gått förbi
Och kommen är annan tid!
Och att det målet är värdt sitt pris,
Hvad höfves i dag mer bevis,
Än jublet som kommer de två till del,
Som ha fört dina runor så väl!

Tack vare dem har din väg du röjt,
Der ingen dig föregått,
Fast bister Bore din färd fördröjt,
Han hejda dig ej förmått.
Båd' lurfvig isbjörn och maklig säl
De svenska färgerna känna väl
Och nicka åt dig som en gammal vän,
När du ses deruppe igen!

Du svänger af lust öfver hugfull bragd
Af sönernas ringa tropp!
En seger ny till de andra lagd,
Men som väger dem sjufaldt opp,
Som kostat vilja och härdigt mod,
Men icke en droppe af gjutet blod,
Ett fredens blad i din lagerkrans,
Som glänser med Vegas glans!

Jag ropar till er, i männer af Nord,
Som stån här i tät falang,
Och vredgens ej mer för ett manligt ord
Än fordom för svärdshuggs klang!
Sen till att vår flagga, den gula och blå,
Må städs, hur än tidernas vågsvall slå,
Ha samma aktning i folkens lag
Som i dag på triumfens dag!

Se, än ifrån toppen så stolt och käck
Till oss sin helsning hon ger;
Och än stå vi frie på eget däck,
Hur länge — beror af er!
Ty lätt ett moln kan sig ladda ur
Och vräka öfver oss ofrids skur,
Och ha vi i förväg ej tänkt derpå —
Så kan det oss illa gå.

Men har hvar bit af vårt svenska stål
Af trögheten re'n frätts opp,
Och skall du, vår frihets helga symbol,
Nedslitas från mastetopp,
Och skall du falla till föga, mjuk,
Der förr du gick majestätisk fram,
Då gif mig en flik af din trampade duk
Att skyla förnedringens skam!

Men nej, men nej! Så skall icke ske!
Vid fädren det svärje vi!
Med hand i hand må vi löftet ge
Att städs skall hon svaja fri.
Dock ej — såsom fordom — en härnadens tolk,
Men bära omkring till de lyssnande folk
Från vetandets fält om mång' vunnen skörd
De ädlaste vittnesbörd!

Till min brud.

(1886.)

Tre år ha' nu förrunnit
På tidens snabba ström,
Se'n första gång på vallen
Jag såg dig vid din söm;
Hvem vet sin framtids öden?
Hur föga tänkte jag
Att barnet skulle blifva
Min egen brud en dag!

Hur vann väl jag ditt tycke,
Hur blef *du* mig så kär?
När entes våra hjertan?
Jag vet ej hur — ej när!
Det är mig som ett under,
En dröm i magisk prakt;
Jag ser ej undrets orsak,
Men känner blott dess magt.

Så kom, du lilla elfva,
O kom och blif mig huld
Och gjut uti mitt hjerta
Ditt hjertas rena guld!
Jag bär på mina händer
Dig vägens mål emot,
Att ej mot hårda stenen
Du stöta skall din fot.

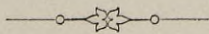
Kom — och jag vill dig bygga
Ett litet trefvet bo,
Der ingen skall få störa
Din lycka och din ro;
Jag har ej ejderkudde
Att bjuda dig uppå,
Men tryggt ditt lilla hufvud
Skall hvila der ändå.

Jag har ej prakt att ge dig
Ej gyllne tackors vigt.
Jag bara har min kärlek,
Min penna och min dikt.
Min penna — lätt den väger,
Dock gaf den mig mitt bröd;
Och flit och ärlig sträfvan
Plär sällan lida nöd.

Omtanke blir nog mycken
Bekymmer också som't,
Men — blif min hjälparinna
Och hemmets lilla tomt!
Du är ju van att mäta
Med enkla vanors mått —
Och därför skall du nöjas
Kanske med ringa lott!

Hur har ej dagen strålat
I solens glans så blid
Och helgdagsklockor ringde
Kring oss sin aftonfrid!
Så uti ljus och klarhet,
I lifvets ve och väl,
Må hvarje dag få blifva
En söndag i vår själ!

Så slut dig till mitt hjerta
Och blif mitt väna vif!
Jag egnar dig min kärlek
Min tro, mitt hopp, mitt lif.
Gud råder öfver lyckan —
Och från dess stjernebloss
Kanhända ock en gnista
Han kastar ner till oss!

Kapprodden.

Sommarbild.

(1883.)

Hvad stoj, hvad stim invid Rindö strand,
kanonskott och krigsmusik!
I båtar och backar, på sjö och på land
 hvad folk som sig lagt på kik!
För ynglingaskaran det gäller i dag
 en täflan af muntert slag,
det gäller att visa af dem hvem är bäst
och raskast att rida på böljornas häst.

Sig vinden gömmer bland tall och gran
 i skogens innersta vrå,
vill knappast krusa den glatta ban,
 der kampen i dag skall stå;
och sjelfva solen tar kappan på
 af disiga molnen grå,
att skona de täflande kämpar ett grand
från gasset af hetaste middagsbrand.

Se, båt vid båt ligger re'n på svaj
för trängseln en smula brydd,
sig bildar längs banan en rörlig haj
af flaggor och vimplar prydd.
En liflig tafla så brokigt glad,
med kuttrar i stolt parad,
med rytmiskt ljudande årors takt,
med vackra tärnors och färgers prakt! —

Se dit — hur skötbåten gör sig rum
af senfulla armar förd,
kring bogen fräser det hvita skum,
der vågen blir undankörd;
hurra! de ljusröda skjuta fart;
se der — de närma sig målet snart.
Om lurendrejare vore de der,
aj, aj, hvad tull'n finge stort besvär! —

Se bruna jollen med svenner två,
som ta sina friska tag!
En flicka med fladdrande floret blå
styr kursen med lätt behag.
Och stolt bär snäckan sin lilla najad
öfver gungande vågors bad.
Din segervisshet, du roddare, drick
ur rosiga ungmöns strålande blick!

Der bida tre armstarka roddarelag,
 hvar man god som tvänne minst!
 Det gäller att knipa i väldigt slag
 en silfverpokal som vinst.
 De stockholmsgossar fundera så här:
 »få se hur det lyktas lär!
 Ej Mälarens krabor oss vålla stor sorg,
 men f—n tro de der från Göteborg!»

Och rorsmannen mönstrar sitt bunkalag
 och talar uppmuntrande så:
 »kalfatre er böfveln om segern i dag
 I låten ur händern oss gå!
 Om *först* vi ej hinna till målet fram,
 det blir en evinnerlig skam,
 och skam om vi, Vaxholmare fem*,
 skull' ge oss för söner från witzens hem!

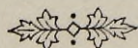
Nu dånar skottet! Nu upp till strid!
 Lätt båtarna dansa fram
 och rifva upp fradgande skum dervid
 från böljornas gröna kam.
 När årorna vända om böljans blad,
 upp spritter en perlaskad.
 Det är som om skimrande örn du såg
 framskymta på luftens våg! —

* Bröderna Wirström.

Men hvad! Se gossarne hvita och blå!
Snart nog ha de försprång fått.
»Hej», skriker rorsman, »d'ä vi som rå,
de andra ä' »paddor blott»;
De i vårt kölvatten paddla der,
men vi äro målet när.
Hurra! För oss var den saken smal,
i qväll vi dricka ur silfverpokal!» —

Nu dånar ett jubel från strand till strand
och bergen ge återsvar;
der viftas med mössa, der helsas med hand,
med flagga och med fanfar.
Hurra för standerten blå och vit,
som röjt i dag sin merit,
hurra för brödren de raska fem,
som togo priset med lust och kläm! —

Ja, bättre — tänkte jag i mitt sinn,
der nyss jag såg leken an —
om sådan idrott sig lägga vinn,
som kräfver fullväl sin man;
långt bättre kappas på sjö och våg
med kraft och med eldig håg,
än äflas i högfärd och onatur
att svälta jockejer och piska djur!

Den gamle spelmannen.

(Tillegnad Carl Snoilsky.)

Jag sitter i mitt skymundan
Och stämmer min gamla viol
Och tänker hur skilda banor
Belysas af konstens sol;
Den ene får spela från scenen,
Beundrad och vidtberömd,
Men blott i orkestern den andre,
Förbisedd och undangömd.

En främmande konstnär i afton
På Opran gifver concert;
Af Stockholms publik eliten
Har mangrant stämt möte här.
Till trängsel fylld är salongen
Från golfvet till högsta loft,
Och luften är mättad af blommors
Och franska parfymers doft.

Af perlor, briljanter och blickar
Hvad gnistrande fyrverkeri!
Man kommit att observera
Och att observerad bli;
En del för det nöjet att räknas
Bland kännares valda publik,
En del, kanhända den minsta,
Att njuta af god musik.

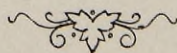
Men hör jag de trolska toner
Som mästaren lockar fram,
Det är mig som borde jag krossa
Min egen viol af skam; —
Jag vet icke hvad mig våller,
I ögat glimmar en tår
Och genom mitt gamla hjerta
En underbar dallring går.

Ack, när för mig sjelf jag spelar
Och när ingen annan mig hör,
Då leken af klingande toner
Mitt innersta ljuft berör;
Men gäller det spela för andra,
Så tafatt jag är och försagd;
Det är mig som då öfver spelet
Det vore en dimma lagd.

Hvad under om konstnårsifvern
Nu mera är slocknad och död
När böjd under lifsbekymren
Man spelar hvar afton för bröd?
Hvad under om känslan domnar,
När, bunden, dess melodi
Går ständigt på gamla trallen,
Men aldrig får klinga fri?

Väl lärde jag rent att gripa
Och föra min stråke rätt;
Men — tiden fått andra skalor,
Nu spelas på annat sätt —
På bättre, finare strängar
Med mer konstfärdig talent;
Och hör — hvad mjuka nyanser,
Och hör — hvad bedårande klang!

Det är som om gamla violen
Mig tyngde i handen nu; —
Jag borde dig gömma i lådan
Och bryta min stråke itu.
O sorg, att i hjertat känna
Den flamma som konsten ger,
Och dock vara dömd förblifva
En spelman — och intet mer!

Kantat vid minnesfesten öfver Shakespeare

i sällskapet N. N.

(Musik af Ludvig Normani.)

I.

SOLO OCH CHÖR.

Till lifvets engel så talade Gud:
»Väck upp en ande på jorden!
Till menskors barn ett sändningebud
Från sanningens urhem vorden,
Han tolka skall
För folken all
Förgängligheten af jordisk prakt,
Det ädlas seger, det evigas magt!»

II.

RECITATIV.

Nu engeln flyger till jordens dalar
Och väcker anden i stoftets form,
Och gudamunden med stämman talar,
Som ej förstummas af tidens storm.
De djupa toner från harpan springa,
De skola än genom sekler klinga!

III.

SOLO-QVARTETT OCH CHÖR.

Hans vagga i det tysta stod
Långt bort från världens prakt,
Men diktens syskonenglar små
Der höllo trogen vakt.
En hvar af dem sin gärd bar fram
Af stort, af ljusst, af godt;
Derför, en gång till handling väckt,
Han kunde segra blott.

En honom rika hjertat gaf
Med känslans varma glöd,
En honom lärde kraftens språk
Att tolka lif och död.

En smyckade hans lockars gull
Med ärans lagerkrans,
En kring hans anlet glorian gjöt
Af en odödlig glans! —

IV.

TENOR-SOLO.

Men barnet växer, börja svärma, drömma,
När vid naturens moderliga sköt,
Tills, långsamt mognad i sin puppas gömma,
Den djerfve anden fram i dagen bröt,
Och nu i diktens klara flod ses strömma
Den vilda kraft sig länge inneslöt;
Och samtid, eftertid, i tjusning fången,
Med häpnad hör den underbara sången.

Naturen sjelf sin pensel skalden skänkte,
Sin bok hon öppnad för hans öga lagt,
Han skådade hvad djupast tanke tänkte
Han trängde ned i menskohjertats schakt,
Han såg hvad perlor som derinne blänkte,
Han såg hvart frö, sådt af det ondas magt;
Han tog dem fram — med dikten dem belyste
Och brottet kände sig igen och ryste.

Han rustad stod mot livvets oförrätter
Till ständig kamp med ordets skarpa svärd;

Så jordens mäktige med stolta ätter
 Som ringa dagakar, af hunger tård,
 De voro alla endast marionetter
 Uti hans diktkonsts bildrika verld;
 Ack — ej blott konung uti sångens rike,
 Han var en man — och han har ej sin like!

V.

A p o t h e o s .

CHÖR.

O hell dig örn ifrån Albions ö,
 Du väldiga sångare-ande!
 Din sång och ditt minne — de skola ej dö,
 De gå öfver allo lande!
 En ljusets tolk,
 Af världens folk
 Skall du prisas till senaste tider!
 Som Guds profet du till jorden kom!
 Ditt värf du fylde — och vände om
 Till Diktens tempel omsider.
 Der — ofvan molnen — du, härlige, bor;
 Der diktar du orden till englarnes chor,
 Hvars klang öfver verldar sig sprider!

Fest-Kantat

tillegnad

Sällskapet W-6.

Musik af Richard Henneberg.

I.

TENORSOLO OCH CHÖR.

Tänd ljus, tänd ljus i höga tempelsalen,
Att klarhet strålar från dess fönster ut
Till arme vandrarne der ned i dalen,
Som trängta efter frälsningens minut,
Som lätt gå vilse i den mörka natten
Och blicka bedjande hit upp till oss,
Att få en dryck af vishets rena vatten
Och ljus från flamman af vår sannings bloss!

Välan! Ej länge der I skolen bida
Med hopplöst tvifvel i ert sinn.
Se, helgedomens portar öppnas vida!
Uti dess förgård träden glade in!

Vi helsa er, vi räcka våra händer
Till hjälp och stöd på eder stig!
Ja, kommen, vandrare från skilda länder!
Förtroligt brödrakedjan slute sig!

Snart skall för er mysteriet uppdagas
Och för er syn en härlig morgon gry
Och, liksom nattens skuggor undanjagas,
Okunnighetens töcken fly! —

II.

KVARTETT, SOLO OCH CHÖR.

Hvad lär dig tåligt lida
Mång bitter oförrätt?
Hvad ger dig mod att strida
Och bära sorgen lätt?
Din fröjd i dagar blida —
Säg hvad fördubblar den?
Blott lyckan vid din sida
Att ha en trofast vän!

Ljuf är väl kärleks tjusning,
Men, ack, som våren kort!
Dess yrande berusning
Liksom en dröm flyr bort.
Men, ack, den stilla flamma,
Som enar vän med vän.
Till döden blir densamma,
Nej — öfverlefver den!

Godt är dig vänner vinna
Re'n i din ungdoms vår,
När höstens dar dig hinna
Att ej du ensam står.
Kom därför, räck oss handen,
Ty mins, att »värnlös man,
Lik barklös stam på stranden,
Snart, snart förvissnar han»!

III.

SOLO.

Hvad är vårt syfte? Om man så dig frågar —
Och hvad vår hemlighet? —
Om munnen blygsam icke yppa vågar
Allt, hvad ditt hjerta vet,

Så peka blott på fattigdomens hydda,
Och svaret gifves der.
Från nödens hot en like att beskydda,
Vårt första bud det är.
Och fast vi jubla gladt, när drufvan stänker
Sitt skum i bågarn vår,
Dock intet, intet högre fröjd oss skänker,
Än en borttorkad tår!

IV.

RECITATIV OCH ARIA.

Och se'n till templets förgård vandre vi
Att tömma bågarn med de nye bröder,
Der stundens yra skämt sig återföder
Vid glasens klang och sångens harmoni;
Den milde Bacchus vi åkalle!
Högt dånar jublet kring vår sal
Och uti väldig chör vi alle
Uppstämma nu vår muntra Bacchanal.

V.

BACCHANAL.

Glödande,
Blödande
Drufvas rund!
Tjusande,
Rusande,
Räck mig din mund!
Kyssen, den kärliga,
Eldar mitt blod;
Strömma då, härliga,
Skummande flod!

Kom, fördröj af sälla minnen
Vingen, lyftad re'n till färd,
Och låt upp för tjusta sinnen
Än en paradisisk verld!

Låt oss svärma, låt oss sjunga,
Söka i din bölja röd
Glömska af bekymmer tunga,
Glömska af all sorg och nöd

Glädje, gudaborna flamma,
Flyg till oss från himlens höjd
Och kring anlet allvarsamma
Skenet sprid af lust och fröjd!

Bröder, djupast i pokalen
Döljer sig den perla klar,
Som för tysta hjerteqvalen
Bär en balsam underbar!

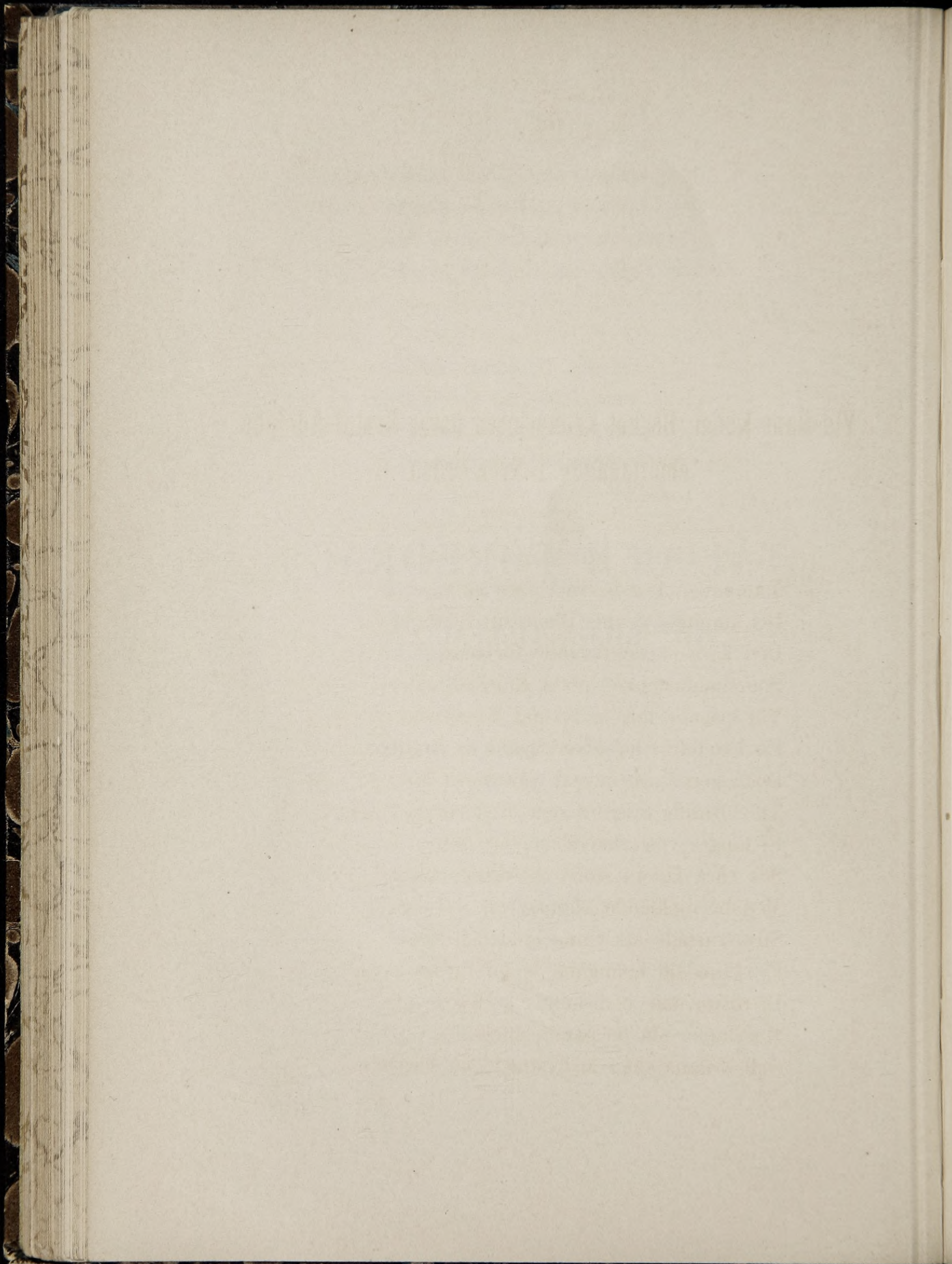
Låt oss dricka, låt oss klinga!
Forssa, ljufva källas språng!
Och till högan sky må svinga
Klangen af vår friska sång!

Bröder, djupast i pokalen
etc. etc.

TAL OCH FÖREDRAG

VID SKILDA TILLFÄLLEN.

Vid Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Oscar Gustaf Adolphs
emottagande i Svea-Orden

(den 23 April 1882.)

Välkommen, Furste, in i våra salar,
Der minnets genius tändt sitt klara bloss,
Den kära sagan tydande för oss,
Som bautastenens nötta runskrift talar!
Väl krigens tordön tystnat längese'n,
En Frodefrid ler öfver Svithiods bygder;
Dock gerna, gerna går vår tanke än
Till forntids bragder och till forntids dygder!
Ej längre vesterhafvets böljor blå
Ses våra fäders stolta drakskepp bära
Med brynjoklädda kämpar på,
Stridsrustade att vinna guld och ära;
Ej stäms till holmgång under furors skygd,
Ej röfvas mö, ej brännes fredlig bygd,
Mosslupna stå de gamla offersäten
Och Valans sång är tystnad och förgäten.

Högt växer gräset på de tappres graf,
Muséer vårda deras segerbyten,
Och annan tid den gamla har löst af
Med annan sed, men ock — med andra lyten.
Det var en otamd tid, om man så vill,
Dock ej den klandras må, ty den bar inne
Ett mod, som aldrig vek, ett hugstort sinne,
Som røjde lätt hvad mannen dugde till;
Vän knöts vid vän och handling knöts vid orden
Som dagen knyts vid morgonrodnans rand
Och tron på Valhalls fröjd gick hand i hand
Med kärleken till Drott och fosterjorden.

Se därför hålla vi den tiden kär,
Dess mandomsrön, dess tro, dess enkla seder,
Och att från glömskans rost, som allt förtär,
Bevara ren dess ädla sköld — se der
Den sträfvan, som vi räkna oss till heder.
Väl är den skölden värd att hållas fram
Om blott som spegel för den yngre stam,
Som bergar vinsten nu af fordna strider,
Som sitter i sin trygghet sjelfförnöjd
Och från sitt vetandes, sin »bildnings» höjd
Ler småförnämt åt »styrkans råa tider»; —
Ja — blott att stundom minna dem derpå
Att fridens dag ej evigt kan bestå,
Att, när en gång dess vårsol sjunker neder

Och härklädd Rota slår på Sveas dörr,
Det höfves då — som fädren gjorde förr —
Stå kampens mannaprof med samma heder!

Så kom då, kungason i vårt förbund!
Bind med ditt handslag fastare dess rund
Och hornet töm med oss för fädrens minne!
För detta land, der snöhöljd fjellvakt står
Vid deras grafvar re'n från tusen år,
Uti ditt hjerta, lika varm som vår,
En helig, en ovansklig kärlek brinne!
Du ock en gång skall, menskligt till att se,
Omkring din tinning Manhems krona bära;
Då, när det gäller, hugfull stå som de
Att häfda Svears rätt och Svears ära!
Ditt folk går med hvarthän dig lyster gå.
Svensk sed är ej drottsvikare att vara!
I fridens glada värf, i stridens fara
Vi följe dig! Fast liten är vår skara,
Är Gud med oss den räcker nog ändå
Vårt fosterland, vår frihet att försvara!

Tal vid ett guldbröllop

(den 11 November 1860.)

Vill du se hur äkta kärlek bygger
Sig på jorden här en stilla boning
Och, lik freds-oliven öfverskygger
Den med lycka, tro och mild försoning,
Hur åt dygdens jordmån hon ger näring,
Af hvart ädelt frö besörjer sådden,
Hur hon vårdar sig om späda brodden
Och mot slutet höstar in sin äring,
Följ då teckningen i dessa stanser,
En eskiss af ovan pensel tagen. —
Bilda sjelf ett helt af spridda dragen
Och förlåt de hårda färgnyanser!

Ungdomskärleken, af sällhet drucken,
Fast hon svärmar litet om i ruset,
Af den gycklarn fantasi'n bestucken,
Samlar ändå timmerna till huset,

Sträfvar flitigt, ej i mödan stannar,
Förr än hon med omsorgsfulla händer
Trefnadsflamman uppå härden tänder,
Att dess sken igenom fönsterrutan
Lyser ut till afundsamma grannar,
Som kanhända äro den förutan. —

Medan dagarne i lugn förflyta,
Skilda tankar, sträfvanden och vanor
För ett enda mål sig sammanknyta
Och, gemensamt med hvarandra, bryta
För sin framtid oförsökta banor.
Under tiden vexa barnen, stamma
Oförstådda språk utur kat'chesen;
Brottas, stöta sig och hålla väsen
Och få bannor med af »söta mamma».

Innan kort de komma ut i verlden
För att lifvet, menskorna studera.
Ack, som visdom, huru litet är den
Ej för mången att rekommendera!
Dock, det goda, som dem hemmet skänkte,
Hvad en moder i sin ömhet tänkte,
Sträfvade och bad för deras skull,
Tron, som präglats i de ungas sinne,
Hvarje lärdom, gömd i troget minne,
Dygdens frö i barnahjertats mull,

Är en skatt, som dem en fröjd bereder
Skönare än den af jordiskt gull,
Är den stjerna, dem till målet leder
Och ett stöd, som aldrig slås omkull. —

Tiden ilar, fjerndels-seklet hinner
Ju så fort att rulla ut sin bana,
Att man häpnande blott spåren finner
Af en snabbhet, som ej lät sig ana.
Nu i festskrud lilla hemmet klädes,
Bröllopsljus der tändas uti salen,
Vänskap fyller gästerna pokalen,
Öfver det förflutna Minnet glädes,
Kärleken med blyg men tacksam tunga
Håller tal om äktenskaplig lycka,
Medan hoppet pekar på de unga
Och åt dem vill jubelglädjen rycka.

Åter går en tid förbi, derunder
Vännekretsen blifver kanske trängre,
Då ej kraften, ungdomshelsan längre
Motgift ger i bräcklighetens stunder;
Men, — fast lefnadsmödor bleka håren,
Många glädjeblommor vissna, falla,
Växa åter andra dem i spåren
I förskönade gestalter alla.

Ty de ungas framtidshopp, det rika,
Är en borgen, som kan aldrig svika,
Är den största, renaste triumfen,
Som till slut föräldrahjertat eger.

Äktenskapet — så på skämt man säger —
Är ett spel, der chance för vinsten väger
Mest hos den, som fått de bästa trumfen;
Om så är, det händer dock ej mången,
Som med djerfheten gör lyckan tam
Och går in på bara kung och dam,
Att få hela sviten i talongen.
Denna lycka har dock blifvit er,
Ja, än mer! I redan spelet vunnit
Och med lugn er blick tillbaka ser
På det halfva sekel, som förrunnit.
För ert inre öga underbara,
Ljufva bilder ifrån fordom fara
Fram och åter; af en stilla tår
Kanske glimma edra ögonhår
Vid den tanken att de re'n försvunnit!

S å n g.

Hulda makar! så har friden gjutit
Kring er lefnad sin skära glans,
Så har femti-årig lycka knutit
Er ånyo en bröllopskrans!
Lugn, som sommarqvällen i den djupblå fjärd
Speglar af sin tysta, doftuppfyllda verld,
Så er blick utan bäfvan ser
Hur natten sakta sänker sig allt mer.

Säg! är minnet ej på det förflutna
Er ett dyrbart besittningsbref,
Som bär spår kanske af tårar, gjutna
Öfver rader, dem sorgen skref?
Men hvad mera? Lifvet är en skola blott,
Der en hvar af oss sitt lilla pensum fått
Och der den, som haft bästa hopp,
Kan ofta minst, när lexan läses opp.

Liknar kärlek ej den höga linden
Med sin doftande, gyllne blom?
Fast hon strör så mycket ut för vinden
Minskas ej hennes rikedom.

Men, som vintergrönan i sin bädd af snö,
Så kan hoppet gömmas, ack, men aldrig dö!
Ty ler solen på himmelen,
Fram utur drifvan tittar det igen.

Så, med minne, kärlek och förhoppning,
Halfva seklet redan ilat fram,
Lyckans bladskott från sin späda knoppning
I ert hem skjutit upp till stam.
Må dess krona ännu vidgas dag från dag
Och — när livvets urverk med sitt sista slag
Bådar skönare solars hvarf,
Till ädla söner gånge den i arf!

Till Harmoniska Sällskapets damer

(den 31 Januari 1861.)

Systrar i Apollos tempel,
På hvars nordiskt rena drag
Skönheten har tryckt sin stämpel,
Sångens vemod sitt behag!
Glad och öppen, som J alle,
Utan anspråk, utan flärd —
Så ur våra hjertan skalle
Sångens varma hyllningsgård!

Ack, af er hur många gånger
Gafs ej åt vår sträfvan mærg,
Mera klang åt våra sänger,
Åt vårt samlif bättre færg?
Derför ären J oss kära
Och med Eder vänskap blott
All vår långsamt vunna ära
Först sin segerkrona fått.

Se — åt qvinnan blef ju gifvet
Att i välljud lösa opp
Dissonanserna i lifvet,
Brusten glädje, sviket hopp!
Skönt det kallet måste vara;
Hvem är afundsvärd som J?
Tänk att lefva, skapas bara
För att sprida harmoni! —

Men till sist när eder stämma
Ställs bland englars stora chör,
Hjelp den stymparn då ur klämma,
Som kanske står utanför!
Ack, *den* sångens intervaller
Träffar mången ganska klent
Och ur tonen lättast faller
Den, som *här* ej sjungit rent.

Vid Oscar de Wahls graf

(den 5 Maj 1873.)

Hvems är grafven? Hvars är kistan som i jorden sänkes ned?
 Hvadan skaran här som följer tysta sorgetåget med?
 Hvadan smyger sig förstulet i den helga afskedsstund
 I hvar ögonfrans en perla, bruten utur hjertats grund?
 Är det rik mans stoft som viges nu vid jordens tysta mull,
 Som sin rätt till saknad köpte med det gifmildt slösta gull?
 Är det magten, är det bördens, som sin sista hyllning tar
 När i djupets natt den gömmes, lemnande sitt glitter kvar?
 Nej — det är ej rikedomens, icke bördens, magtens ståt,
 Som i dag till fridens boning manat oss att följas åt.
 Nej — det är en fattig konstnär, som i grafven myllas ner,
 Det är blott den ringes ära som i dag ditt öga ser.
 Och vi kommit hit, hans vänner, till de dödes stilla verld
 För att åt den hädangångne ge vår kärleks offergård,
 För att lägga på hans kista sorgens immorteller-krans,
 För att minnas att ej hjerta mera redligt slog än hans. —
 Ej som en af konstens store lemnar han ett frejdadt namn
 Och ändå så oförvansklig göms hans bild i vänners famn;
 Han har verkat i det lilla, ack men på den post han stod
 Fanns ej kämpe mera trogen, mera rik på tålmod;

Mild i domslut och fördragsam, godlynt och till klander sen,
 Öfverseende med andra, sträng emot sig sjelf allen',
 Med sin ringa lott förnöjsam, från hvart grand af afund fri —
 Allt var stämndt uti hans inre till en klangfull harmoni,
 Väl var skalet oansenligt, men det gyllne kärna bar,
 Och hans anspråkslösa väsen just hans storhets krona var.
 Derför blef han älskad, hyllad, aktad, prisad öfverallt,
 Derför falla varma tårar, på det stoft som nu är kallt.
 Derför hit vi honom följde till hans sista, vigda rum,
 Der hvart qual är öfvervunnet, hvarje jordisk klagan stum;
 Derför ge vi, innan stoftet faller till förgängelsen,
 Afskedshelsningen, den sista, åt vår hädansofne vän! —

* * *

Slumra förbleknade vän, omsluten af skyddande mullen,
 Fjerran från menskornas larm slumra din heliga sömn!
 Här i den ensliga stad, bebyggd blott af fridsamma vårdar,
 Jordlifvets äflan och kif störa ej mera din ro.
 Våren har kommit igen och snart ur den torfva, som vänligt
 Täcker ditt vittrande stoft, väcker hon blomstren till lif.
 Så ur förgängelsens natt uppspirar det lefvande åter,
 Som med försonande hand bryter af sorgen dess tagg,
 Och med hvar doftande kalk från dig der sändes en helsning
 Hän till de kära du här rycktes förtidigt ifrån!
 Frigjorda ande — o se, det skymmande töcknet har brustit,
 Spänn då din vinge och flyg, flyg till de saligas hem!
 Rikare toner än här dig jubla tillmötes derofvan,
 Der hvarje missljud är löst, löst till en klar harmoni;

Konsten, som här var ditt mål, står der i sin renhet förklarad,
Der är dig unnadt till sist famna dess väna gestalt.
Lycklige, lyss till den hymn ej dödliges öron förnimma,
Blanda, du tonernas vän, blanda din stämma deri!
Öfver guldkimrande moln till lofsång stränga teorben,
Glömsk af ditt jordiska lifs glädjeförbittrande qval,
Medan ditt lemnade stoft, omslutet af skyddande mullen
Fjerran från menskornas larm slumrar sin heliga sömn!

Vid skålen för Krigsrådet och Riddaren E. Dahlqvist

(den 22 April 1876.)

Nu, trött efter stormarnes strider,
Med gigade segel omsider
Du styrer din farkost i hamn;
I trygghet förtöjd invid stranden
Du helsar de vänner med handen,
Som vaggas af böljornas famn.

Hur fridfullt i vänskapens sköte
Dig aftonen smyger till möte
I rosiga skyarnes glans!
Och, smyckad af silfrade håren,
Du binder från hänsvunna åren
Af leende minnen din krans.

Så tag, innan kretsen är bruten
Som höll dig kamratligt omsluten,
Ett handslag, ett tack, ett lef väl!
Drick kraft ur den glödande drufva!
Må lyckan din afton förljufva
Och vänskapen fröjda din själ!

Vid skålen för qvinnan!

(Föredragen i sällskapet L. W.)

Jag höjer mitt glas och jag sjunger min sång
För hemfridens tysta vårdarinna,
För makten så böjlig och stark på en gång,
Som med en blick förstår att segrar vinna!

I ungdomens vår hon oss möter så vän
Och tusende hjertan hon betvingar!
Vår vaknande längtan till henne flyr hän
På kärlekens gudaborna vingar!

Hon står i de öden oss lifvet beskär
En trofast Valkyria vid vår sida;
En glödande tro i sitt hjerta hon bär,
Som lär oss att hoppas och förbida.

Och kallas vi bort till ett skönare land,
Långt fjerran från sorgerna och nöden,
Då slutes af henne med älskande hand
Vårt bristande öga ock i döden.

En skål då för henne, vår ledstjerna huld,
Hvars strålgans oss följer här på jorden;
En skål för det hjerta af renaste guld,
Som klappar hos qvinnan uti Norden!

Vid skålen för brudtärnorna.

(1861.)

Om röst jag hade och kunde sjunga,
Hur gerna sjönge jag då för er
En liten visa, I tärnor unga,
Som i parad framför mig jag ser!
Tyvärr — nu kan jag ej ens en skala,
Min stämman går på en enda ton,
Men edert lof vill jag dock uttala
Uti en enkel deklamation.

Nu vaknar våren och lifvet spritter
I ängens tufva, i trädets topp,
Från fogelparet deroppe sitter
Hör hvilket jubel af fröjd och hopp!
Daggdroppar dallra i vifvors kalkar,
I hvarje buske nu bygges hus,
Och bin och fjärilar, arga skalkar,
Kring blomstren dansa i nektarrus.

Hur ljusblå hvälfver sig himlabågen
Utöfver susande skogars kam!
Se stolta skeppen derut på vågen —
Lik hvita svanor de glida fram!
Och öfver allt, öfver fält och lunder
Majsolen gjuter sitt klara gull.
En verld af skönhet, en verld af under
Sin famn oss öppnar så kärleksfull!

Så är ert hjerta, så är ert sinne,
I unga älskliga tärnor små;
Den vår af kärlek, som bor derinne,
Sin skönhets stämpel satt utanpå.
För allt hvad upphöjdt, som lifvet eger,
Med starka slag edra hjertan slå;
Man ser er städs för det sannas seger
Lik ädla sköldmör i kampen gå.

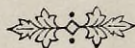
Den varma känslan, det goda hjertat
Utaf naturen till arf ni fått;
Hur månget qual, som oss innerst smärtat,
Sin läkdom fann i er ömhet blott!
I nödens natt som i sjukdoms plåga
Ses tröstens engel ta er gestalt,
Och — liksom smält i er känslas låga —
Vårt hjerta luttras till bättre halt.

Ett paradis är er ungdoms lycka,
En hägring buren på skyar blå,
Som våren synes med rosor smycka,
Der böljor glittra och foglar slå.
I denna lustgård hur ljuft att vandra,
Der allt i renaste ljus sig ter!
Dock lyder budet: »Ge rum åt andra!
Ert eden tillhör ej endast *er!*»

Förvisst, små tärnor, den kommer stunden,
Då mindre trygg blir er tillflyktsort;
Ert eden bäfvar allt intill grunden,
När kärlek smyger inom dess port.
Dock, frukten icke fast stängslet brytes
Af er beskyddande helgedom!
I härlig sommar er vår förbytes,
Och vårens knoppar slå ut i blom!

Då till er famn skall en annan slutas,
Er aning då skall förklaring få —
Och lifvets lycka skall dubbelt njutas
Då den får delas af hjertan två;
Se — därför vill jag er alla önska
Att frihetsstunden må komma snar,
Som lockar fram utur knoppens grönska
Dess rika blomma i dagen klar! --

Hur sällt mitt öde dock skulle blifvit
Om någon mig velat släppa in
Uti det eden, som jag beskrifvit,
Att der få vandra med vännen min!
Men — ack, förgäfves är svärma, drömma!
I fjerran än står min längtans mål,
Och lycka nog är för mig att tömma,
I fagra tärnor, er välgångsskål! —

Drakarnes längtan

(föredragen i enskildt sällskap.)

Se redan glittra de lösta vågor,
Dagsmejan drifvorna smälter ned,
Isgubbar tina för solens lågor
Och ila lusteligt strömmen med;
Se hur de motas, se hur de trängas!
Det dånar, brakar med knall på knall,
Mot hvalfbron rusa de ned och sprängas,
I bitar slitna vid forssens svall.

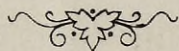
På stranden grönklädd står liten tufva,
Der sippan öppnar sitt öga blå,
Och vestanvindar med armar ljufva
Kring våra bogar sitt famntag slå,
Re'n ligga snöfria äng och gården
Och svalan qvittrar: nu är det vår!
Ack — när vi se utåt vida fjärden
En längtans suck genom stäfven går!

O kommen, kommen I målarsvenner!
Med färg och pensel välkomna hit!
Den skarpa solen vår sida bränner;
Kom att oss kläda i ny habit!
Spar ej på färgen i era baljor,
Men — när försköningens verk är slut,
Må se'n med ginor och block och taljor
Man fort oss hala från sleepen ut!

O, huru härligt att då få gunga
Igen på svallande böljas ban,
Att höra vinden i riggen sjunga
Och sväfva fram lik en snöhvit svan;
Att få med standerten vänligt nicka
En helsning glad till de kända skär
Och segerstolt öfver hafvet blicka,
Hvarthän vår kungsväg i fjerran bär!

O huru härligt i sommarnatten,
När våra gästar ha' sökt oss hamn,
I furomskuggade vikens vatten
Se månen skimra i djupets famn!
Hur härligt också i »skaffnings»-stunden,
När glädjen lossar på alla band,
Att höra glammet från brödrarunden
Och sångens genljud från strand till strand!

O, låt oss därför ej längre hvila!
Till nya idrotter trår vår håg.
Fort alle man att till skeppen ila!
Vi vilja dricka den salta våg.
Vår längtan brinner, vår själ är bunden,
Vår suckan vågorna blott förstå;
Kom, drag oss ned från den fasta grunden!
Vår längtan släcks först i hafvet blå.

Till tärnor och marskalkar

(den 12 September 1886.)

Marskalkar och tärnor, som sluten en krans
I dag kring min älskade brud,
Belyste af ungdomens fagraste glans,
Härolder för kärlekens gud!
Jag ville er helsa med dikt och sång,
Om ock på stammande toners gång;
Jag ville ju bara för er ha' sagt:
Haf tack, haf tack för god vakt!

Ack, när jag ser er stolta falang,
Jag mins mina flydda dar,
Då pilen från hvinande bågsträng klang,
När än jag i fejden var;
När modig och glad uti Amors lek
Jag aldrig fruktade eller vek,
När frasande siden och lockars svall
Mitt hjerta narrade lätt på fall.

Nu är jag gammal, nu är jag grå
Och bränner snart »salt vid strand»,
Men ack — med ungdomlig lust ändå
Mitt hjerta käns slå ibland.
Jag är lik Runebergs gamle »Nord»
Slår trögt min trumma der strid blir spord,
Får i reserven stå overksam,
När unga lederna rycka fram.

O, härliga tid af solljus och sång,
Då man *än* är så vådligt käck,
Då man tror sig att häfva en verld ur sin gång
Med svärd eller penna och bläck,
Då till hvart stordåd, som drömmas kan,
Man tror sig just vara rätta man,
Och ej stor skilnad i mödan ser
Att bygga opp och att rifva ner.

Du glada ungdom, så trotsigt djerf,
Som framtidens fana bär,
O lyft den högt i hvad kall, hvad värf
Som ödet dig än beskär!
Hur hög, hur ringa den blir din lott,
Blott ej du ryggas se'n fram du gått,
Trots motgångs bränningar slå din strand,
Då har du segern uti din hand.

Och ni, uppvaktande tärnor små,
Som stån här i tjusande krets,
Ert hjerta Amor snart sigtar på,
Snart träffar er pilens spets!
Gör då som bruden! Tag ert parti!
Låt friarn ej gå »Kavall förbi» —
Ty allt hvad bäst jag er önska kan,
Hvad ska det vara — om ej en man?

Nu vill jag dricka för er en skål,
En skål utaf tacksamhet,
För det så värdigt ni fyllt er rôle
Vid aftonens festlighet.
Jag bröt en länk från er unga ked,
För att få smycka mitt hem dermed;
Dock se — lika rik står er blomsterprakt;
Lef väl — och tack för god vakt!

TEXTER TILL MUSIK,
ÖFVERSÄTTNINGAR OCH EFTERBILDNINGAR.

Musiken.

(Efter Hertiginnan af Orleans.)

Den som sett nog af lifvets falska skimmer,
Som allt har mist hvad hjertat dyrast var,
Hur bäfvar ej hans bröst när han förnimmer
En älskad melodi från barndoms dar!
Välkomna toner! Se er magt upplåter
En tankeverld, som låg i slummer sänkt,
En molnhöljd panna hastigt klarnar åter
Och ögat ler, helt nyss i tårar dränkt.

Zephyren, som på lätta vingar skrider
Att andas svalka öfver solvarm hed,
Sin balsamdoft ännu kring rymden sprider
När redan blomstren vissna fallit ned.
Så — är än lyckans ljufva dröm försvunnen —
I tonens verld dess minne lefver än;
En liten visa till ditt öra hunnen
Ger dig din flydda salighet igen.

Musik du mäktiga! Hvad språket eger
Af fromma, ädla, uttrycksfulla ord
Försvinna dock för dig. Kallt språket säger
Hvad varmt du sjunger kring den vida jord.
Vänskapens sköld har lögnen ofta fläckt
Och kärlek ofta sina löften kränkt;
Musiken ensam intet hjerta gäckt
Men tusen hjertan tusen fröjder skänkt.

De begge Grenadiererne.

(Efter Heine.)

Till Frankrike grenadierer två
Ur Ryssarnes fångenskap drogo;
I tyska landet förnummo de då
Blott bud, som med sorg dem slogo.

De hörde med häpnad de skräckfulla ord
Att Frankrikes glans var förgången,
Att hären var skingrad och nedergjord
Och att kejsarn, kejsarn var fången.

Ur krigarnes ögon då blänkte fram
Förstulet brännande tåren;
Den ene sad: »O qval, o skam!
Mig blöda de gamla såren.»

Den andre sad: »Hur glad med dig
I grafven ville jag sänkas,
Men hustru och barn — de vänta mig
Åt dem mitt lif måste skänkas!» —

»De hjelpe sig, som de gjort förr
Åt dem ges det nog som åt mången
En beta bröd vid den rikes dörr —
Men kejsarn — kejsarn är fången!»

»Mig lofva broder om här jag dör —
Se denna bön är min sista! —
Mitt kallnade stoft till Frankrike för,
Dess jord betäcke min kista!»

»Mitt hederskors och röda band
Från bröstet sin glans må sprida!
Sätt se'n geväret uti min hand,
Spänn svärdet vid min sida!»

»Så vill jag ligga i vapenskrud
Liksom på post än i grafven,
Till dess jag väcks af kanonernas ljud
Och dånet af ryttaretrafven!»

»Då rider väl kejsaren öfver min graf; —
Då lyster ej längre mig bida!
Jag springer med lust opp ur vidöppen graf
För kejsarn — för kejsarn att strida!» —

Fiskaren.

(Efter Göthe.)

Då ödslig strand, af vågen kysst,
En fiskargosse stod;
Såg på sin krok så lugn och tyst,
Kall var hans kind, hans blod.
Och bäst han lyssnade och såg,
Då öppnas djupets famn;
Och ur den vildt upprörda våg
Steg fram en qvinnohamn.

Hon talte så, hon sporde så:
Hvi lockas mina barn
Med menskolist och svek, att gå
Hit upp i dödens garn?
Ack, visste du, hur fisken der
På djupet trifves väl,
Du steg ditneder, som du är,
Med glädje i din själ!

Säg, gömmer solen ej sin glans
I vågen dunkelgrön?
Och höjs ej hennes strålekrans
Derur långt mera skön?
Ser du ej här, hur himlen blå
I djupet speglar sig?
Ditt eget anlet lockar då
Ditt hjerta ej till mig?

Och vattnet sväller, vågen höjs,
Den rör hans nakna fot;
En längtan i hans hjerta röjs,
Som ej han står emot!
Hon sjunger ömt, hon syns så vän,
Sin hand hon honom ger;
Halft i en dröm han sjunker hän
Och ses se'n dess ej mer.

Soldaten.

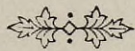
(Efter Chamisso.)

Hur hemsk den förstämnda trummans låt!
Hur fjerran är stället, hur tung vår stråt!
O Gud, om allt vore öfver nu!
Jag tror att mitt hjerta vill brista itu!

Af alla jag hade blott honom kär,
Blott honom som föres till döden här,
Vid klingande spel, i full parad;
Jag också fått order att dra åstad.

För sista gången alltre'n han ser
Hur morgongryningen höjs alltmer; —
Nu kring hans ögon knyts bindeln om,
Befall nu din anda i Herranom!

Väl alla nio sigtade vi,
Men åtta kulor hveno förbi.
Af smärta darrade man vid man —
Min kula, blott *min* hans hjerta fann!

En moders bön.

(Fritt efter tyskan.)

Så ren en ton ej genom världen går,
Så ljus en stråle ej till himlen når,
Så doftrik blomma jorden än ej bar
Och ingen flamma lågat än så klar
Som modershjertat, då i nattens ro
Det beder för sitt barn med hopp och tro.

Se hyddan der så enslig och allen!
Från fönstret glimmar matta lampans sken;
Den syns så torftig och så ödsligt tom
Och dock derinne är en helgedom,
Ty der vid vaggan du en moder ser
Som för sitt barn med ödmjukt hjerta ber.

Ja helig är ett modersögas tår;
Hur ren den suck ur hennes hjerta går!
Om än i nöd är hoppet henne när;
Hvad salig tröst det budskap innebär,
Att himlens englar gå till jorden ner
När för sitt barn sin bön en moder ber!

Hoppet.

(Efter Schiller.)

Det talas så mycket på jorden här
Om kommande sällare dagar,
Och hän mot ett mål, som i fjerran är,
Beständigt menniskan jagar.
Hur tid förbytes, från vår till höst,
Bor hoppet dock evigt i människans bröst.

Vid barnets vagga står hoppet re'n;
Kring pilten sitt guldnät det höljer
Och ynglingen bländar dess trolldomssken,
Den gamle till grafven det följer;
Ty när han till hvila lagt stafven ner
Med hopp än i döden hans öga ler.

Och ej är det ordet en gycklande tröst,
En villa, uppfunnen af dåren!
Städs hviskar i hjertat dess gudaröst:
»Till ett bättre är du dock boren!» —
Den himmelska stämman så underbar
Ej heller vår längtande själ bedrar.

Jag dig helsar mitt sköna Sorrent.

(Efter Paul Heyse; musik af L. Waldmann.)

Hur de gyllene dagar bortila
Och hur natten bortdrömmes så säll,
Der de blånande vågorna hvila
Ljuft vid stranden i månbelyst qväll,
Och der kärlek tycks vingarne följa
Af den doft du från blommorna känt!
Hell dig ros på den glänsande bölja,
Jag dig helsar, mitt sköna Sorrent!

Der om natten hur gladt Luisella
Låter höra sin klingande sång
Eller vågar i vild tarantella
Med sin älskling de yraste språng!
Der palatser i strålljus sig hölja
Från det nattliga stjernfirmament;
Hell dig ros på den glänsande bölja,
Jag dig helsar, mitt sköna Sorrent!

Ingen oro här trycker ditt sinne
Här dig nöjet på händerna bär;
Sjelf den gäckande kärlekens minne
Här ditt hjerta långt mindre förtär,
Och i skummande vin får du skölja
Hvart bekymmer som ödet dig sändt.
Hell dig ros på den glänsande bölja,
Jag dig helsar, mitt sköna Sorrent!

Ringaren.

(Efter engelskan.)

Jag lät min klocka sjunga
När en brud blef till altaret förd;
Och den ton hon hördes sjunga
Blef fjerran i bygden hörd.
Och blomster strödde barnen små,
Men jag lät klockan lustigt gå.
Jag brudens öga såg i gråt,
Men läppen log, fastän kind var våt;
Bing, bong! ;:
En sång af hopp och salig fröjd
Blef förd af klockan mot himlens höjd.

Jag lät min klocka tona
När till grafven man bruden bar,
Och den talte om vissnad krona
Och om hjerta som brustet var;

Med undran sågo barnen små
Det dystra sorgetåg framgå:
»Så ung, så skön, och redan död!»
I klagande toner min klocka ljud
 Bing, bong! ;:
En sång af ren försvunnen fröjd
Blef förd af klockan mot himlens höjd.

Jag låter klockan ljuda
När om aftonen solen går ner
Och när tysta skuggorna bjuda
Mig den frid, som blott skymningen ger.
För gubben talar klockans sång
Om flydda timmars snabba gång,
Och för den unge sjunger den
Att dagen föds på nytt igen
 Bing bong! ;:
En sång om både sorg och fröjd
Af klockan förd mot himlens höjd.

Det allra bästa!

Soldatvisa.

(Hoffman-Fallersleben; musik af Aug. Söderman.)

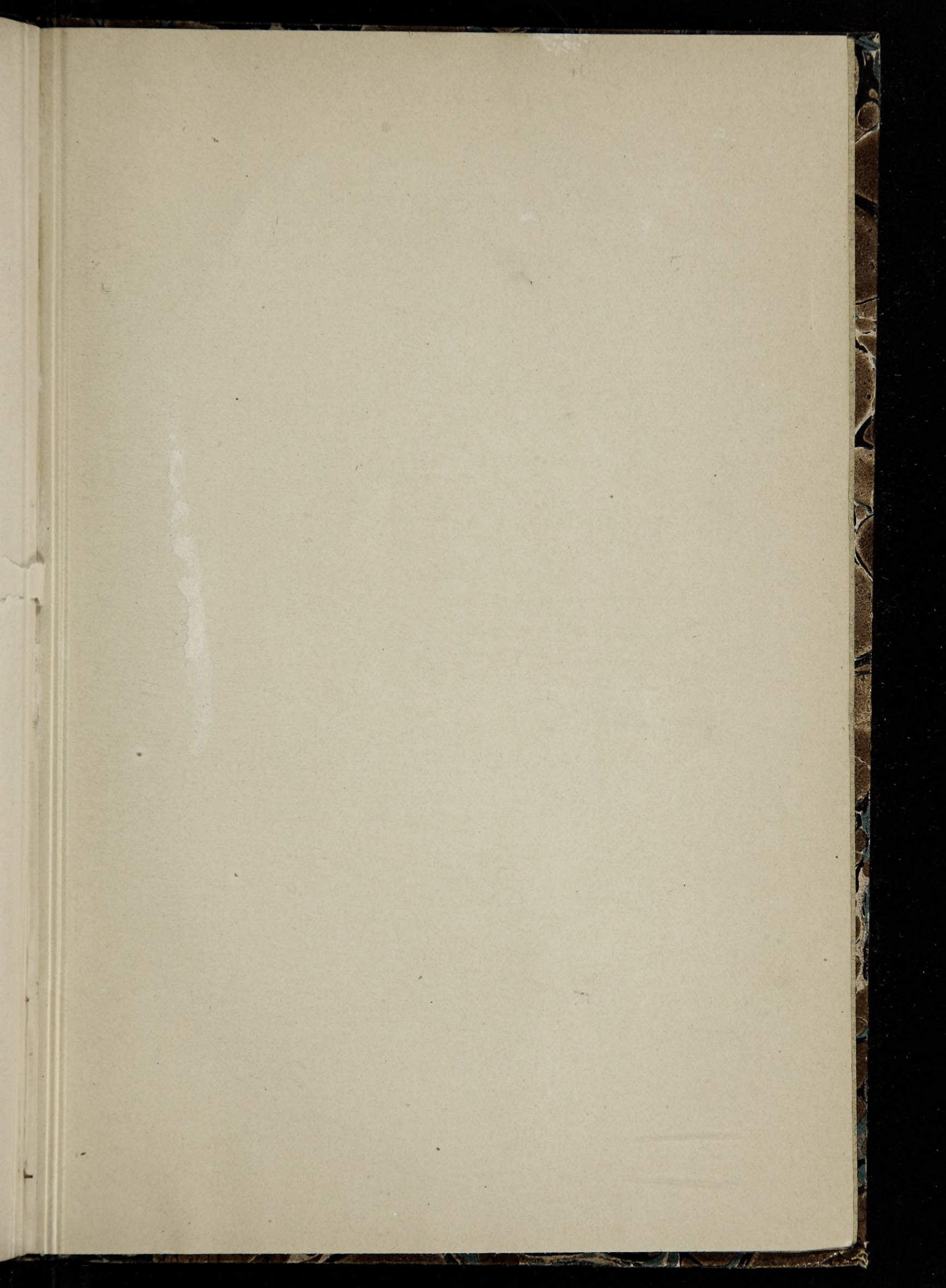
När bågarn vinkar
Hvad är då det bästa?
Stöta till — dricka ur
Är det allra bästa!
Kom då tappra stridskamrat!
Töm pokalen utan prat,
Ty hvem vet i detta lag
Om han ser en morgondag?
Derför — vinkar bågarn,
Är det allra bästa:
Stöta till — dricka ur!
Ja det är det bästa!

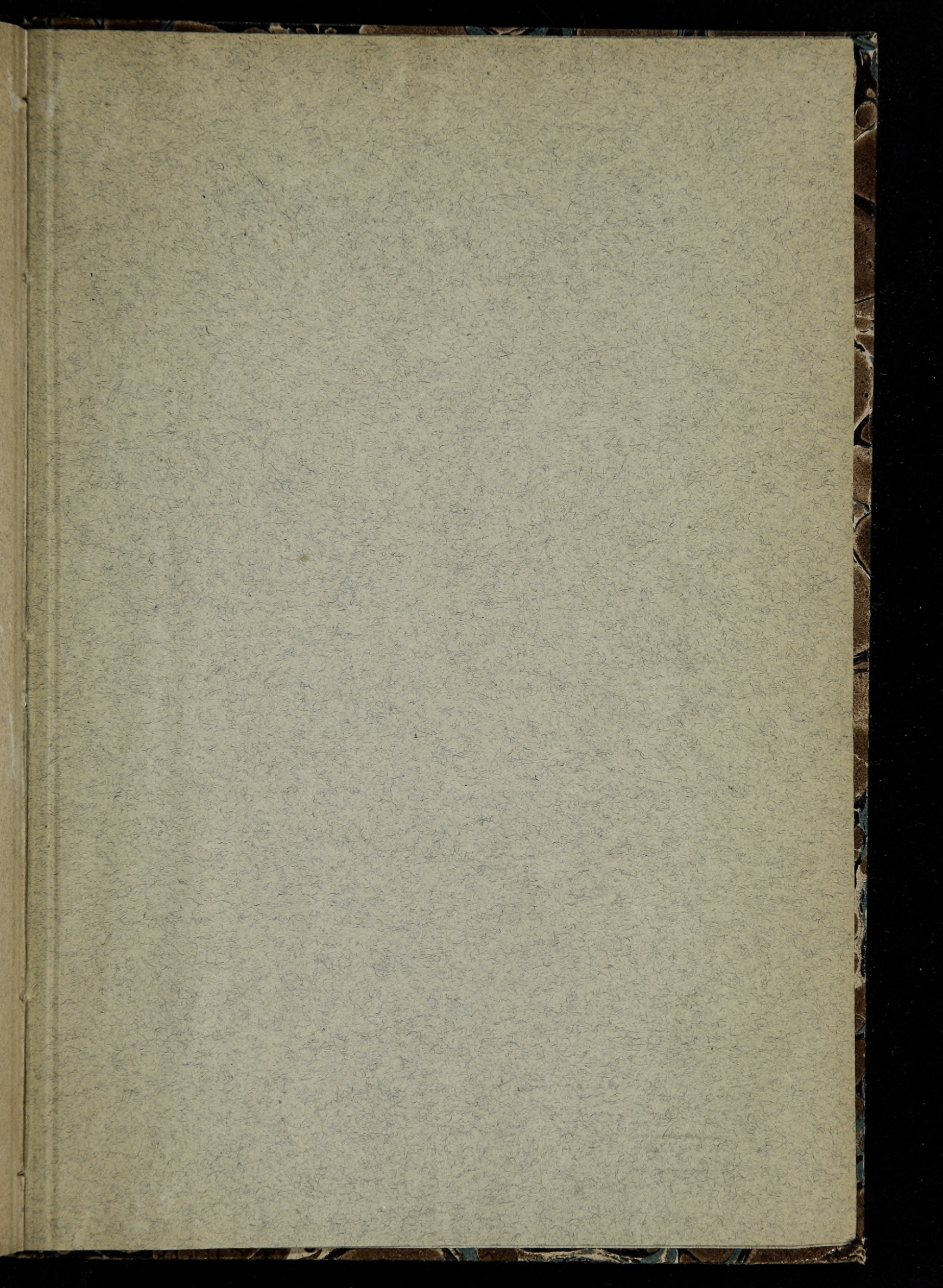
När striden kallar
Hvad är då det bästa?
Hugga in — hugga in!
Ja, det är det bästa!

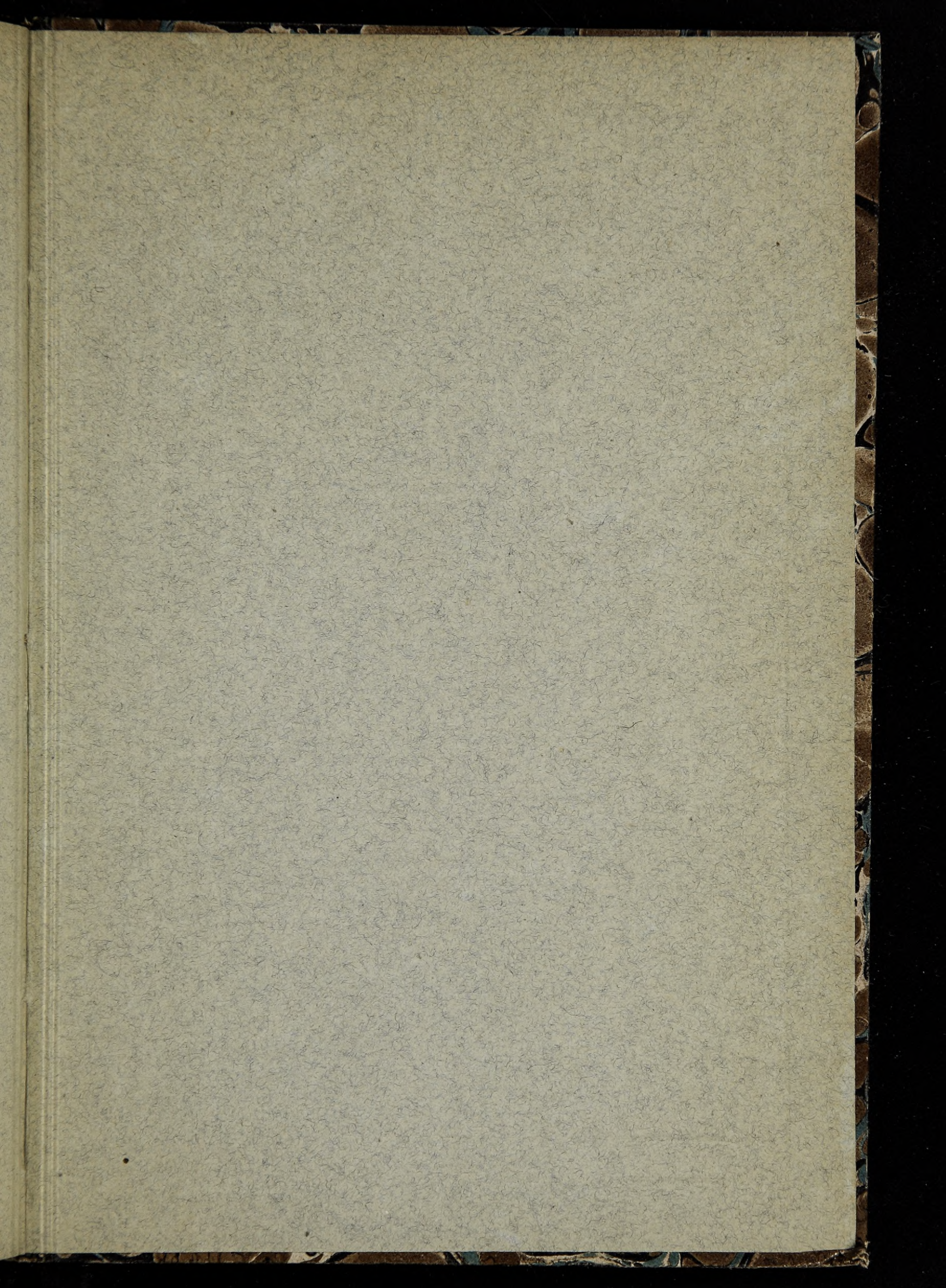
Blott man rusar fram helt käckt,
Nog man skaffar sig respekt.
Hvaren som man nedergör
Bugar sig just som sig bör.
Derför — kallar striden,
Är det allra bästa:
Hugga in — hugga in!
Ja, det är det bästa!

Om flickan springer
Hvad är då det bästa?
Hålla fast — hålla fast!
Är det allra bästa!
Flickan finner mest behag
Hos en karl med raska tag,
Som ej länge vänta vill
Men som genast kysser till.
Derför — springer flickan
Är det allra bästa
Hålla fast — hålla fast!
Ja, det är det bästa!

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400894488